Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 286 (17409) | 1986 оной декабриин 12, пятница | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ОБКОМДО

КПСС-эй обкомой бюрогой ээлжээтэ заседани боложо, 1987 оной Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэбэй болон Бюджедэй проектнүүд тухай республикын Госпланай, Финансын министерствын элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Түсэбэй болон бюджедэй проектнүүдые КПСС-эй обкомой бюро һайшаагаад, тэдэниие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сессиин үзэмжэдэ табихыень республикын Министрнүүдэй Соведтэ даалгаа.

Байгша оной үйлэдбэриин программа болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула ажалша коллективүүдтэ эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэреэ шангадхахыень КПСС-эй обкомой бюро партиин горкомуудые, райкомуудые, республикын Министрнүүдэй Соведые, профсоюзуудай советүүдые, Госагропромые, министерствэнүүд болон албан зургаануудые, арадай депутадуудай городской ба районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдые, ажахын хүтэлбэрилэгшэдые, партийна, профсоюзай ба комсомолой организацинуудые уялгалба. 1987 оной түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын, Агууехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн дэлгэрхэ юм. Тиихэдээ эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхаһанай, хүгжэлтын социальна шэглэлые шангадхаһанай; бүтээн гаргагдаһан продукциин ба хүн зоной ажаһуудал хангалгын шанарые үндэһөөрнь һайжаруулһанай; бүхы түхэлэй нөөсэнүүдые алмаха, арьбалха гуримые шангадхаха талаар шиидхэхы хэмжээнүүдые абаһанай; предприятинууд болон эмхинүүдые ажахын тоосоондо оруулха, өөһэдтөө мүнгэ һомолхо, гарзаяа харюулха хэрэгтэ саг соогоо бэлдэһэнэй; кварталнууд болон һара һарануудта договороор хараалагдаһан уялганууды е, үйлэдбэриин даабаринуудые жэгдэ һайнаар, гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлһэнэй; объект бүхэниие нормоор хараалагдаһан болзор соо бариһанай; үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые гүйсэд хэрэглэһэнэй, хүдэлгэһэнэй, хүдэлмэриин хоёр гурбан халаанай гурим нэбтэрүүлһэнэй ашаар лэ экономико хүгжөөхэ талаар партиин хараалһан үргэн ехэ хэмжээ ябуулгануудые бодото дээрэнь эхилэн шууд бэелүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулха шухала.

КПСС-эй обкомой бюрогой заседани дээрэ «Нөөсэнүүдые алмадаг технологинуудые нэбтэрүүлһэнэй үндэһөөр үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ талаар Онохойн модоной комбинадай бэелүүлжэ байһан хүдэлмэри тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Онохойн модоной комбинадта нөөсэнүүдые алмаха, арьбалха талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулагдажа байна гэжэ энэ асуудалаар баталагдан абтаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Гэбэшье энэ хүдэлмэри КПСС-эй XXVII съездын эрилтэнүүдтэ харюусанагүй. Комбинат продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, гол зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ талаар энэ жэлэй 11 һарын түсэб дүүргэбэгүй, элдэб зүйлнүүдээр хэнгаха талаар абаһан уялгануудаа бэелүүлжэ шадабагүй.

Үйлэдбэриие һэльбэн шэнэлхэ, оньһон техникээр зэбсэглүүлхэ талаар тусхай зорилготой программа комбинадта бэелүүлэгдэнэгүй. Модоной хибэдэһээр плитануудые гаргалгые, байшан гэрнүүдые барилгые шэнэдхэн хубилгаха проектнэ документаци бэлдэгдээгүй байһаар. Модоной хибэдэһээр гаргагдаһан плитануудые нягтаруулан мүлихэ линиие нэбтэрүүлгэ унжагайруулагдаа. Гэшүүһэ шулаха лининүүдтэ модо илгаха хэрэгые автомат оньһоор хангалгын асуудалнууд шиидхэгдэнэгүй, модо тайрадаг машинанууд муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Имагтал энээнэй ушар шалтагаанаар отологдоһон модоной үлэгдэлнүүдэй ойройдоол 5 процентнь иимэ плитануудые үйлэдбэрилгэдэ хэрэглэгдэдэг байна.

Модоной шэлбүүһэ, мүшэр болон холтоһо хэрэглэхэ, үйлэдбэрилгын үлэгдэлнүүдһээ хүн зоной ажаһуудалда хэрэглэгдэхэ эрхим шанартай эд бараа, эдлэл хэрэгсэлнүүдые гаргаха хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Комбинадта экономическа хүдэлмэри һулаар табигданхай, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдэй һаатан зогсолго үшөөл ехэ байһаар, ажахын тоосоон хангалтагүй удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Комбинадай партком үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, нөөсэнүүдые алмаха, продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулнагүй, эдэ асуудалнуудые шиидхэхын түлөө цехэй партийна организацинуудай, коммунистнуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлэгдэнэгүй.

Дээрэ дурсагдаһан дутуу дунданууды е усадхаха эрилтэ КПСС-эй обкомой бюро Онохойн модоной комбинадай хүтэлбэрилэгшэдэй (нүхэд Кушнарев, Парыгин) урда табиба. Үйлэдбэриие һэльбэн шэнэлхэ ба оньһон техникээр зэбсэглүүлхэ, гар ажалые хорооho, модо комплексноор болбосоруулха ба хэрэглэхэ, ажалай ба бусад нөөсэнүүдые гамтайгаар ашаглаха талаар хараалагдаһан тусхай зорилготой программануудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө коллективэй хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлэн хабаадуулха шухала.

Партийно-эмхидхэлэй ба үзэл сурталай хүдэлмэриин бусад асуудалнууд КПСС-эй обкомой бюрогой заседани дээрэ мүн лэ хаража үзэгдэбэ.

МОСКВА ЕРЭБЭ

СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ Миланко Реновица түрүүтэй Югославиин Коммунистнуудай Союзай делегаци КПСС-эй Центральна Комитедэй уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр декабриин 9-дэ Москва ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ М. Реновицые, делегациин гэшүүдые угтаһан байна.

СКЮ-гэй ДЕЛЕГАЦИИН ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегациин болон СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Реновица түрүүтэй Югославиин Коммунистнуудай Союзай делегациин хоорондо хөөрэлдөөнүүд декабриин 10-да Кремль соо болобо.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев болон бусад тусхай тушаалтад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсаа.

КПСС-эй XXVII съездын, СКЮ-гэй XIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй болон СКЮ-гэй ажал ябуулга тухай, хоёр партиин ба ороной хоорондохи харилсаанай ямараар хүгжөөгдэжэ байһан тухай, тэрэниие хүгжөөлгын хараа түсэбүүд тухай, мүн уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд тухай мэдээсэлнүүдые халан абалсаһан, һанамжануудаа хэлсэһэн байгаа.

Хөөрэлдөөнүүд үгээ ойлголсолгын, хани барисаанай ба үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

М. Реновица түрүүтэй делегациин хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК Кремль соо сайлалга эмхидхээ.

Совет талаһаа — нүхэд М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов болон бусад тусхай тушаалтад байлсаба.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн сайлалга дээрэ нүхэд М. С. Горбачев болон М. Реновица үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтагдаһан байгаа.

М. Реновица, делегациин гэшүүд В. И. Ленинэй мавзолейдо венок табиба. Кремлиин ханын дэргэдэхи Танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ мүн лэ венок табигдаа.

В. А. Медведев айлшадтаяа хамта ябаба.

(ТАСС).

Зураг дээрэ: суута һаалишан Г. В. Родионова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБҮҮДЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР БЭЕЛҮҮЛЭЕ!

ГУРБА МЯНГАТАН ОЛОШОРНО

Республика доторнай мүнөө үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һааха гэһэн хүдэлөөн улам үргэдэжэ байна. Декабрь һарын эхиндэ манай Ивалгын районой малшад хоёр мянгатанай хилые дабажа гаранхай. Илангаяа «Пригородный» совхозой Сотниковско һүнэй фермын коллектив социалис мүрысөөндэ шалгаран гарана. Эдэнэр байгша оной эхинһээ хойшо 11 һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2469 килограмм һү һаанхай. Тус коллективтэ хүдэлэгшэдэй амжалта үшөө жэлэй эхинһээ хойшо оролдосотойгоор, ажал хэрэгтээ харюусалгатайгаар, бултанай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдэй түлөө үдэр бури тэмсэһэнэй аша үрэ мүн. Тус ажахын дүршэлтэй һаалишан Александра Ивановна Рассадина ажахы соогоо түрүүлэн, 11 һарын туршада 3 мянгатанай хилые дабажа шадаа. Һаяын үдэрнүүдтэ үшөө хэдэн һаалишан иимэ үрэ дүн түйлахаяа байна.

Районой 9 һаалишан жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө гурбан мянганһаа үлүү килограмм һү һааба. Һуралсалай «Байгал» ажахын Галина Владимировна Вторушина үнгэрһэн хугасаа соо үнеэн бүриһөө 4273 килограмм һү абажа шадаа. Энэ хадаа эрхим үрэ дүн мүн болоно. Тиихэдэ тус ажахын үшөө 4 һаалишан гурбан мянгатанай хилые үни хада гаталанхай.

Республикын гурбан мянгатанай клубэй гэшүүн Галина Васильевна Родионова Ивалгын районой «Байгал» гэжэ һуралсалай ажахын һүнэй фермэдэ 15 жэл хүдэлжэ ябана. Тэрэ даажа абаһан 21 үнеэдэйнгээ үнеэн бүриһөө 3000 килограммһаа доошо бэшэ һү һаадаг юм. Байгша оной арбан нэгэ һарын хугасаа соо Галина Васильевна 3806 килограмм һү һаагаа..

Д-Р. ДАМБАЕВ.

САГЫЕ АХИГША

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын түрүү хүдэлмэрилэгшэ Лидия Павловна Яковенко арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёр жэлэй түсэб байгша оной декабриин 3-да сүм дүүргэбэ. Техническэ мэргэжэлэй училищи дүүргэһэнэй удаа тэрэ эндэхи фангова цехтэ хүдэлхөөр ерээ бэлэй.

Л. П. Яковенко үнгэрһэн табан жэлэй туршада 12-хи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэжэ, республика соогоо алдаршаа һэн. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада онсо оролдосотойгоор, үйлэдбэриин эрхим үрэ дүнгүүдтэйгээр хүдэлжэ гараһанай түлөө һая тэрэ Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор шагнагдаба.

Эрхим түрүү, дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшын амжалтын нюуса гэхэдэ, фангова хоёр машинын орондо табые хүдэлгэжэ, шуран шумууһанаар ажаллана.

Тус цехэй хүдэлмэришэд 1986 оной түсэбтэ даабаринуудые болзорһоо урид дүүргээ. Эндэ комсомол-залуушуулай, коммунис ажалай коллектив хүдэлдэг юм.

Цехэй партийна эхин организациин секретарь, сагые ахин хүдэлэгшэ Л. П. Яковенко энэ табан жэлэй туршада арбан жэлэй даабаринуудые бэелүүлхээр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа.

Е. СУРМАЧ.

МАТЕРИАЛНУУД БА ДОКУМЕНТНҮҮД

«КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хани ёһоной албанай хэрэгээр Индидэ ерэһэн тухай» брошюра хэблэгдэн гараба. Индиин журналистнуудта М. С. Горбачевой үгэһэн интервью, Дэлхэй дээрэ ядерна буу зэбсэггүй, хүсэ хэрэглэлгэгүй байлгын гол ёһонууд тухай Делиин Деклараци, Совет-индиин хамтын мэдүүлгэ, уулзалгануудай үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой, Индиин Премьер-Министр Р. Гандиин хэлэһэн үгэнүүд, бусад документнүүд болон материалнууд энэ брошюрада оруулагдаһан байна.

Политиздат брошюрые хэблэжэ гаргаба.

(ТАСС).

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ҺАЙНДЭР

УСТИНОВ. (ТАСС). Совет литературын үдэрнүүд Удмуртын ниислэл хотодо нээгдэбэ. Прозаигууд болон поэдүүд, тэрэ тоодо С. Залыгин, М. Карим, А. Вознесенский, А. Дементьев, Ю. Верченко, А. Иванов, Р. Ахматова, Ю. Шесталов эндэ ерээ.

Клубуудта, Соёлой байшангуудта, ажалша коллективүүдтэ уулзалгануудые хэхэһээ гадна, һайндэртэ хабаадагшад, тэрэ тоодо нютагай авторнууд уншагшадай конференцинүүдые, зохёохы семинарнуудые үнгэргэхэ юм. Уран зохёолшодой бригаданууд республикын холын хүдөө нютагуудаар ябажа, ажалшадтай уулзаха юм.

Уран зохёолой һайндэр табан үдэр соо үргэлжэлхэ.

(ТАСС).

ЭХЭ ОРОНДОО — ГАБШАГАЙ АЖАЛАА

Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай XIV съезд декабриин 10-да Москвада хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, 1987 оной түрүүшын үдэрһөө хойшо габшагай ажалай бата үндэһэ һуури байгуулха гээшэ һалбариин ажалшадай гол зорилго болоно гэжэ делегадууд тэмдэглээ.

Профсоюзай ЦК-гай тоосоото элидхэл соо, делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд дотор профсоюзай организацинуудай бэелүүлдэг хүдэлмэридэ гүнзэгы шэнжэлэл хэгдээ, партиин хараалһан шэнэдхэн хубилгалгые бэелүүлгэдэ ажалша коллективүүдэй эдэбхитэйгээр хабаадалгын гол шэглэлнүүд тодорхойлогдоһон байгаа. Удаан саг соо тохёолдожо байһан гээгдэлые һалбариин ажалшад усадхан зайсуулаа. Энэ жэлдэ тэрэнэй олонхи предприятинууд тогтууритай һайнаар хүдэлнэ, түсэбһөө гадуур 15 миллионһоо дээшэ тонно түлишэ үйлэдбэрилэгдөө.

Даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэлгын арга нөөсэнүүдтэ жаяг журам болон эмхидхэлые бэхижүүлхэ тухай, социалис мүрысөө саашадань хүгжөөхэ тухай асуудалнуудта делегадууд гол анхаралаа хандуулһан байгаа. Кузбассай «Распадская» шахтада В. Гвоздёвой хүтэлбэрилдэг бригадын Воркутагай «Воргашорская» шахтада А. Потаповой ударидадаг шахтын коллективэй үгэ хэлнүүд илангаяа шухала удха шанартай. Түсэбтэ табан жэлэй хоёр жэлэй түсэбые 1987 оной ноябриин 7 болотор дүүргэхые тэдэнэр шиидээ һэн.

Ажалшадай ажаллаха арга боломжые, һуудал байдалые амаралтые саашадань һайжаруулха тухай үнэн сэхэ хөөрэлдөөн съезд дээрэ болобо. Үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлдэ профсоюзай комитедүүдэй хабаадалгатайгаар социальна ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэһэн байна. Гэхэтэй хамта ажалша коллективүүдтэ гэр байра, һургуулида ороогүй хүүгэдэй эмхи зургаанууд, соёлой ажаһуудалай объектнүүд дуталдана гэжэ шүүмжэлбэ.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша И. П. Ястребов, зарим министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд съездын хүдэлмэридэ хабаадаа.

Профсоюзай Центральна Комитедэй шэнэ бүридэл, шалгалтын комисси, СССР-эй Профсоюзуудай XVIII съездын делегадууд һунгагдаа.

Эмхидхэлэй пленум боложо, М. А. Сребный профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр дахинаа һунгагдаба.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРБАН НЭГЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТАБАДАХИ СЕССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси 1986 оной декабриин 13-да үглөөнэй 9 часта арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой актова зал соо нээгдэхэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СТАРЕЙШИНЭНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Старейшинэнүүдэй Соведэй заседани декабриин 13-да 8 час 30 минутада арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой актова зал соо болохо.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сессидэ ерэһэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай бүридхэл Соведүүдэй байшангай 3-дахи дабхарай 409-дэхи кабинет соо үглөөнэй 9 чаһаа үдэшын 18 час болотор абтаха.

Сессиин нээгдэхэ үдэр, 1986 оной декабриин 13-да, арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй актова зал соо үглөөнэй 8-һаа бүридхэл хэгдэхэ.

ҮГЭДЫН
...АДАБАРИ
...ОЛОГ ЛЭ!

...ха, тоһолиг һү үйлэдбэрилхэ гээшэ ямар нэгэ бо... ...ой, тогтоогдомол хаһа сагай хэрэг бэшэ юм. Мал ...одуктнууд жэлэй ямаршье сагта нэгэ жэгдэхэнээр ...гдэжэ, бэлэдхэгдэжэ байха ёһотой. Үбэлэй һара... ...дэй һү шэмэ дээшэлүүлжэ, мяханай комбинадта ...р шахагдажа байһан малаа түргэн болзорто тар... ...тула тэжээлээ гамтайгаар, аша үрэтэйгоор, заабол ...н буйлуулаад, малдаа эдюулхэ эрилтэ табигдадаг. ...рмэ, комплекс болон гүүртэнүүдтэ, хонидой отара... ...хүшэр ажалынь оньһожоруулагдаха, хүнгэлэгдэ...

...республикада түрүү онол арга, эрдэмэй түйлалтануу... ...ээр хэрэглэжэ, жэлһээ жэлдэ тогтууритай дүнгүү... ...ай түрүүшүүл, эрхим түрүү коллективүүд олон бай... ...бэл, арбан хоёрдохи табан жэлэйнгээ түсэбые бол... ...ид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүхэсоюзна мүры... ...олсоһон Яруунын районой «Комсомольский», Хорин... ...урбын совхозуудай, Мухар-Шэбэрэй районой Ле... ...энгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхо... ...ллективүүд мяха, һү үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худал... ...на окойнгоо түсэб амжалтатайгаар дүүргэнхэй, мү... ...манлайда ябана. Тиихэдэ малай үбэлжэлгэ эмхитэй ...эргэжэ, үбэлэй һаранuудта һү, мяха элбэг ехээр үй... ...республика соогоо үүсхэл гаргаһан Бэшүүрэй рай... ...үрэй совхозой, Сэлэнгын районой Карл Марксын ...колхозой коллективүүдэй шэнэ илалта түйлахаар ...й ажаллажа байһыень эндэ онсолон тэмдэглэмээр. ...гдаһан түрүү ажахынуудай коллективүүд гансашье ...ан түсэбөө дүүргэжэ, абаһан уялгаяа бэелүүлнэ ...үйлэдбэриингээ бүхы һалбаринуудай ашаг үрэ эрид ...ын тулада түрүү онол арга, дүй дүршэл үргэнөөр ...гадна ёһотой зохёохы шадабарияа гарган ажал... ...түрүүшүүлэй хэрэглэдэг онол арга, дүршэлынь бу... ...бари болгогдон дэлгэрүүлэгдэнэ ха юм.

...хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэл ажалша бүхы ...дэй, мүн хүн бүхэнэй арга шадабарияа бодото ...харуулалгын туршалга мэтээр үнгэржэ байна. ...бол, бодото хэрэг дээрэ эрид хубилгалта хэр түй... ...анай түсэб, зорилгонууд хэр бэелүүлэгдэжэ бай... ...асуудалда харюу үгэхэ шалгалта мүн. Тиимэһээ ...бүхэн бултанай амжалтын түлөө, хурдадхалгын тү... ...жэлэй эсэс болотор юу хэхэ, бүтээхэ талаар тодор... ...алхам хэһэнээ, хэхэ байһанаа өөрһөө асууха ёһо... ...XXVII съездын болон КПСС-эй ЦК-гай удаадахи ...дэй шиидхэбэринүүд соо табигдаһан эрилтэнүүд ...ай даа.

...республикымнай олохон ажахынуудта малшадай ажал ...эмхидхэгдэдэг болоо. Колхоз, совхозуудай болон ...бусад предприятинуудай партийна, профсоюз... ...комсомолой организацинууд социалис мүрысөө ...ээр, үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүн бүхэнэй арга бо... ...шадабари элишэлэн тодорхойлно. Ажалай тэм... ...алсагшадта бии байгаа дутагдалнуудыень усадха... ...мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд али болохо туһалам... ...эргэтэй.

...дэ малшадай, механизаторнуудай, мелиораторнуу... ...шадабари дээшэлүүлхэ һургуули таһалгаряагүй ...оно. Эндэл һаалишад, үхэршэд, хонишодой, лу... ...болон механизаторнуудай түрүү онол арга, дүй ...ээгыгоор шудалха аргатай бшуу.

...түсэб дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн хаа ...үргэнөөр дэлгэрээ. Олохон коллективүүд байгша ...уялга, хараалһан түсэбөө жэлэй дүүрэтэр ураг... ...бэелүүлхые оролдоно. Тиихэдэ уялга, даабаринуу... ...алагшад ерэхэ жэлые бата найдамтайгаар угтаха ...айн ажаллана. Жэшээлбэл, Кабанскын шубуунай ...Колесовскын фермын һаалишад Валентина, Евге... ...Перевозниковануудай, Галина Волкова гэгшэд ха... ...үнеэн бүхэнһөө 3 мянган килограмм һү абан... ...най районой СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, ...совхозуудай үхэршэд гүрэндэ тушаагдаха малаа ...аргалуулжа, шэгнүүрыень ехээр нэмээнэ. Мүнөө ...үртэнүүдтэ тэжээлынь шанаржуулагдаад малда үг... ...ажахынуудта үлбэр, үбшэн бэетэй хони, буруу... ...шэлхэ, хүшэлүүлхэ тусхай пунктнууд бии болгог... ...дүршэлтэй малшад, хонишод, мэргэжэлтэд ажал... ...иллогдоо. Энээнэй ашаар малай үхэл гарза хо... ...урданайнь хохидол дабтагдахаяа болёо.

...лэй арга шадабари социалис мүрысөөнэй эбхэ... ...үндэлдэг гээшэ. Ажалай тэмсэл һайнаар эмхид... ...шуулгынь гуримуудые таарамжатайгаар зохёоһон ..., бригадануудта амжалта заабол түйлагдаһан ...гэһээ зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэр... ...үүшанайнгаа ёһо гуримаар үйлэдбэриеэ хүтэлбэ... ...партийна, профсоюзай, комсомолой организаци... ...сагай шэнэ эрилтэ бэелүүлгэдэ ушарһан дутагдал... ...рүүлжэ усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүдые ...ранагүй. Жэшээлбэл, Хэжэнгын районой Загаһа... ...ой һү һаалиин фермэнүүдтэ тэжээлынь шанаржуу... ...үнеэдтэ үгтэдэг байгаа. Эндэ һү үйлэдбэрилгэнь ...бага зэргэ нэмэбэшье, үнеэдэйнь һү шэмэ би... ...ээр. Үдэр соо үнеэн бүриһөө оройдоол 3 кило... ...абтана. Тиихэдэ Хориин районой Анаагай совхоз... ...цехүүдэй хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнэгүй, ...үнеэдынь болзорһоо урид шэргээгдэнэ. Мүн При... ...районой «Ильинкинский» совхозой Покровскын ...адхагдаагүй дутагдалнууд олон. Мал шахан тарга... ...м гүүртэнүүдтэ тэжээлынь багаар, ондо орохо ...адляар хубаарилагдажа, шахамалнуудынь түргэн ... Хонидой отаранuудта усадхамаар дутагдалнууд ...хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд хамтын подря... ...бша хээд, ёһотой туһаламжа үзүүлнэгүй. Эдэ бү... ...хубилалта түйлаагүй байһанай хойшолон гэжэ...

...нэй зохёохы шадабарияа гарган ажаллахын тула ...эрхэ байдал байгуулха шухала. Нэн түрүүлэн ...хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудалай хэрэглэмжые дүү... ...хэрэгтэй. Эндэ соёлой, медицинын, худал... ...анай хүдэлмэрилэгшэд ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, ...гол анхаралаа хандуулха болоно. Хэрбээ хүдөөгэй ...нэн түрүүлэн малшадта ажаллаха, амарха таа... ...эрхэ байдал байгуулжа шадабалнай һү, мяха ехээр, ...шатайгаар үйлэдбэрилхэ шадабаритай түрүүшүүл ...орхо һэн. Мүн эндэ социалис мүрысөөгөө шада... ...идхэжэ, урмашуулгын бүхы арга боломжонуудые ...эрэглэхэ гээшэ партийна, профсоюзай, комсомо... ...зацинуудай уялга мүн.

...дэ хүн бүхэнэй зохёохы эдэбхи элсүүлэнгүй, ба... ...хүүшанайнгаа гуримаар ажаллахада, амжалта түй... Тиимэһээ социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ зүбөөр, ...шэглэлтэйгээр хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй. Юуб гэ... ...адхалгын, эрид хубилгалгын бэелүүлэгдэжэ байһан ...коллектив бүхэниие, хүн бүхэниие өөрын гол ...байхаар, зохёохы шадабарияа гаргахаар хүмүү... ...аха эрилтэ табигдана бшуу.

...ун бүхэнэй даалгагдаһан ажалдаа гансашье харюу... ...бэшэ, мүн зохёохы арга шадабарияа гарган ...дэл бултанай хэрэгтэ горитойхон хубитань оруу... юм. Тодорхойлбол, хүдөө ажахымнай һалбари бү... ...лмэрилэгшэд түрүүшүүлэйнгээ онол арга, дүй дүр... ...ай шадабари болгохоор халан абалсажа, нарижуу... ...руулха, үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, хоорондоо мүрысэ... ...болоно. Иимэ эрмэлзэл оролдолго гаргахадаа, ...йнгээ түрүүшын жэлые заабол амжалтатайгаар ...гатайбди.

...ЖАЛТАТАЙШЬЕ ҺАА...

...манай ажахын ...болон Быковско ...коллективүүд ...лжэ байна гэ... ...дэһэн бии. ...түрүүн дурдаг... ...овой фермынхид ...П. Изюрьев) энэ ...центнер һү абаха ...мүнөө үнгэрһэн ...энээ 8733 цент... ...байна. Мүн 7500 ...эдеэ гүрэндэ ...й байбал, тэрэ... ...о үлүүлжэ, 7854 ...гөө. ...14 һаалишанай ...һааха жэлэйнгээ ...зорһоонь урид ...жахы, фермэ соо... ...социалис мүры... ...һаалишан Лю... ...Изюрьева он... со шалгаржа ябана. Хэрбээ нёдондо жэлэй дүнгөөр тэрэ республикынгаа гурба мянгатан-һаалишадай зэргэдэ гараһан һаа, мүнөө жэлдэ үнгэрһэн 11 һарада үнеэн бүриһөө 3676 килограмм һү абаад байна. Мүн тэрэ ажахы соогоо эгээл ехэ гэхэ гү, али жэлэй үнгэрһэн үедэ бүхыдэнь 949,3 центнер һү һаагаа.

Тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг бэрхэ һаалишад Александра Ивановна Шитикова, Анастасия Александровна Трескина, Дарья Ильинична Рычкова гэгшэд баһал үнеэн бүхэнэйнгээ һү һаамые 3000 килограммһаа дээшэ гарганхай.

Жэлэй эхинһээ хойшо фермэдэнь үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 шахуу килограмм һүн һаагдаа гэхэ гү, али жэлэйнь түсэб 150 килограммаар үлүүлэгдэөд байна. Мүн эндэхид байгша ондо 414 тугал абаха түсэбтэй һаа, 452 тугал абаад, гарзада оруулангүй томо болгоно.

Урдандаашье баһал муу бэшэ үрэ дүнгүүдые түйладаг байһан Быковско фермынхид (даагшань И. И. Костриков) энэ жэлдэшье эрхим үрэ дүнгүүдээрээ баясуулба. Тус коллектив үнгэрһэн 11 һара соо 10,8 мянга үлүүтэй центнер һү абажа, жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид баһал горитойгоор үлүүлээ. Эндэ үнеэн бүхэнһөөнь дунда зэргээр 2266 килограмм һүн һаагдаа. Фермын түрүү һаалишан Аграфена Андреевна Исакова үнеэн бүриһөө 2600 шахуу килограмм һү абаа.

Амжалтын яһала биишье һаань, һанаагаа амарха аргагүй. Түбэймнай фермэ нүгөө хоёр коллективһээ холохон гээгдэжэ, жэлэй 11 һарын, мүн ноябрииншье түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Тиимэһээ энэ коллективые гээгдэлһээ гаргаха тушаа совхозой дирекци, партком, профком, ажахын мэргэжэлтэд бүхы анхаралаа хандуулжа байна. Гадна Хандалын фермынхид баһал бүхы арга боломжоёо элсүүлэн, ажалайнгаа эршые эрид шангадхажа хүдэлхэ ёһотой.

Тиигэжэ энэ жэлдэ республика соо үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һаахын түлөө мүрысэхэ гэһэн хүдэлөөндэ манай совхозой бүхы фермэнүүд бодото хубитаяа оруулха байха.

С. СИДОРОВ,
Кабанскын районой Хандалын совхозой профкомой түрүүлэгшэ.

ЭРДЭМ-ТЕХНИКЫН ДЭБЖЭЛТЭДЭ—ҮРГЭН ХАРГЫ

ҮЙЛЭДБЭРИИЕ НАРИЖУУЛАН hАЙЖАРУУЛХА

-hүүлэй жэлнүүдтэ районой промышленностидэ эрдэм-техникын дэбжэлтын талаар багахан бэшэ юумэн хэгдээ. Энэнь үйлэдбэриин техническэ хэмжээндэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ, хүдэлмэриин эрхэ байдал hайжаруулгада hайнаар нүлөөлөө. Үйлэдбэриин ниитэ хэмжээнэй үргэлтэ, бүтээн гаргагдаhан продукциин шанар энээнhээ сэхэ дулдыдаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Гансал арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада поточно, полуавтоматическа 12 лини, 34 шэнэ технологи, технологическа процессүүд, 100-hаа дээшэ шэнэ станок, машина болон механизмууд, 1,6 миллион түхэригэй экономическа ашаг-үрэтэй уралан нарижуулгын 2,5 мянган дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэээ.

Онсолбол, Хандагатайн, Шулуутайн леспромхозуудта мүнөө үеын оньhон түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаhан модо хюроодэлгын цехүүд баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Онохойн модоной комбинадта ба Хандагатайн леспромхоздо модо комплексно аргаар болбосоруулха лининүүд, ЛО-15 түхэлэй модо хэмжүүрлэн тайрадаг полуавтоматическа 8 лини, Шулуутайн леспромхоздо шпалоцех хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Тиихэдэ Шэнэ-Бэрээнэй гол заводто ГАЗ-69 түхэлэй автомашинануудай кузовнуудые шэрдэдэг оньhожоруулагдамал лини ашаглагдаа. Үнэгэтэйн Үрэ жэмэсэй заводто бэлэн продукци юулэдэг, мүн хабхаргладаг оньhон түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэдэг болоо. Бусадшье олон жэшээнүүдые дурдамаар.

Эдэ бүгэдын ашаар товарна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 21 миллион түхэриг, ажалай бүтээсэ 23 процентээр дээшэлүүлхэ эрхэ боложо. Модо гамтайгаар ашаглахада таатай эрхэ байдал байгуулагдаа. Тиихэдэ харь металл, түлишын-энергетическэ, материальна болон ажалай нөөсэнүүдые заал ёноор, нарингаар хэрэглэхэдэ шухала эрхэ нүхэсэл болоо. Ушар иимэhээ район дотор бүхыдөө промышленностиин продукци ачхан гарзатай байгаа hаа, мүнөө ашаг олзотой болоо. 796 хүдэлмэришэдэй ажалайнь эрхэ байдал hайжаруулагдаа, гарай хүндэ ажалhаа 242 хүн сүлөөлэгдөө.

Гэбэшье арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада үйлэдбэриие эршэ түгэс хүгжэлтын замда оруулха талаар түйлэлтанууднай хангалтатай гэхын аргагүй. Үйлэдбэриие үргэдхэлгэдэ ба техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлгэдэ гаргашалагдаhан капитальна hомололгонуудай ашаг үрэнь бага байhаар. Түрүүшын ээлжээндэ модо промышленна аргаар буйлуулдаг предприятинуудта энэ сэхэ хабаатай. Модо болбосоруулхаар эндэ байгуулагдаhан хүсэн гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй, түхэрезн зандань продукцияа эльгээлгэ үшөөл ехэ. Юрэнхыдөө, болбосоруулгань үшөөл гүйхэн, гүйсэд бэшэ байhан зандаа.

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ модо промышленна аргаар буйлуулан болбосоруулдаг бүхы предприятинуудта модо гамтайгаар, алман хэрэглэхэ талаар комплексно тусхай зорилготой программанууд зо-

[illegible] ...данхай. Онохойн модоной комбинадта зомгоолоор хабтагайнуудые хэдэг цехые hэльбэн шэнэлhэнэй удаа иимэ хабтагайнуудые гаргалга эрид дээшэлхэ юм.

«Харюусалгатай, ехэ хүдэлмэри урдамнай хүлеэнэ. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэл хадаа эршэтэ ажалай, хүтэлбэрилэгшэ болон ажалша коллектив бүхэнэй түршалгын жэл болоно. Бидэ энэ туршалгые амжалтатайгаар гаталан дабажа, экономикын бүхы нөөсэнүүдые үйлэдбэридэ элсүүлхэ, саашанхи шэнэ хүбилалтануудай, үндэhэ hуури бэхижүүлхэ уялгатайбди»,— гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл дотор заагдаа hэн.

Эдэбхитэйгээр, зохёохы үүсхэл ульhатайгаар ажал, хүдэлмэридөө хандаагүй hаа, шэнэдхэн хубилгалга тушаа бодомжонуудай хооhон суурян болошохол. Тиимэhээл предприятинуудта үнэтэ үүсхэл бүхэниие алдангүй, бодото ажабайдалда нэбтэрүүлхэ зорилго табигдана бшуу. Мүнөө табан жэлдэ Шэнэ-Бэрээнэй гол заводто УАЗ-469 түхэлэй автомобильнуудай кузовуудые бүтээн гаргалга эхилхэ юм. Харин тракторай прицепүүд шанарэй дээдын категоринхидо хүргэгдэхэ ёhотой. Заводто прицепүүдые хабсаргалгые хүнгэдхэхын тула тусхай манипуляторнууд нэбтэрүүлэгдэхэ эхилбэ. Элхиин авто-засварай заводто энэ жэлдэ ДМ-6 түхэлэй семеслэлэй автоприцепүүд бүтээгдэн гаргагдажа эхилээ. Нэгэнэйн шэгнүүр 20 тонноор хүрэхэ. Тус түхеэрэлгэнүүд харгы барилгын хүдэлмэридэ тон хэрэгтэй.

«hэльбэн шэнэдхэлгэ ба техническэ талаар зэбсэгжүүлгэ» гэhэн программын ёноор технологическа процессүүдые нарижуулан hайжаруулха хүдэлмэри ябуулагдана, хабтагай түмэрые плазменна, автоматическа аргаар отололго нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиигэжэ отололгын шанар ба ажалай бүтээсэ эрид дээшэлнэ бшуу.

Промышленна томо бүхы предприятинуудта соёлой-ажаhуудалай ба ажахын хэрэглэлжын эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалгые үргэдхэхээр хараалагдана. Ганса 1986 ондо арадай үргэн хэрэглэлэй 10 янзын шэнэ эд бараан бүтээгдэн гаргагдадаг болоо. Тэрэ тоодо арболитова блогуудhаа бүридхэгдэhэн саадай гэрнүүд, хабсаргагдамал теплицэнүүд, верандын раманууд, хүүгэдэй hуудалнууд, «Автомобиль «БелАЗ» гэжэ хүүгэдэй наадан-хайнууд оролсоно.

Предприятинуудта арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргахаар байгуулагдажа байhан цехүүдтэ hурагшадые элдэб мэргэжэлнүүдтэ hургахаар хараалагдана. hайн талын иимэ жэшээ бии. Шэнэ-Бэрээнэй гол заводто 40-дэхи цехэй хүдэлэгшэдэ эхилhээр жэл тухэй саг үнгэрбэ. Эндэмнай хютагай hургуулин hуралгад эрэхэ, ажалай бодото хэшээнгүүдые гердэг гээшэ. Ерэдүйнгөө мэргэжэл шэлэхэдэнь, иимэ hуралсал сэгнэшэгүй туhатай. Ушарынь хэлээ [illegible] тэ юрэл ямар, нэгэн деталь хэжэ hураhа бэшэ, харин заводой гол цехүүдтэ хэрэгтэй [illegible] хүдэлмэришэн хүнэй омогорхол түрэжэ, үйлэдбэридэ хэрэгтэй детальнуудые үшөө hайнаар, үшөө шанартайгаар хэхэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Шэнэдхэн хубилгалгын үе сагта үйлэдбэриие эршэ түгэс хүгжэлтын замда оруулхын тула үшөөл ехэ юумэн хэгдэхэ ёhотой.

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ зохёон табигдаhан комплексно, тусхай зорилготой программануудые бэелүүлгэ тон шухала удха шанартай гэжэ КПСС-эй райком тоолоно. Тиимэhээл мүнөө үедэ партийна организацинуудай ажал ябуулгын гол шэглэл хадаа хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл бадараажа, энээнэй үндэhөөр эрдэм-техникын дэбжэлтын түргэдхэлгэ болоно гэжэ тодорхойлмоор.

«Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй онсо шэнжэнь юуб гэхэдэ, эрдэм-техникын шэнэ үндэhэ hуури дээрэ арадай ажахы зэбсэгжүүлгые бэелүүлхэ, урагшаа дабшалтыень хангаха ёhотойбди» гэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл доторхи мүрнүүд манай бодото ажал хэрэгүүдэй хүтэлбэри болохо зэргэтэй.

А. ВЕРШИНИН,
КПСС-эй Загарайн райкомой секретарь.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА—БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

ОЛОНОЙ ХҮСӨӨР ТҮЙЛАГДАХА

«Мал ажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, ашаг үрэтэйгөөр эрхилжэ, продукци ехээр үйлэдбэрилхэ, шанарыень hайжаруулха хэрэгтэй»,— гэжэ СССР-эй Эдеэ хоолой программа дотор хэлэгдэнэ. Энэ хараа зорилгые бэелүүлхын тула манай совхозой малшан бүхэн бии байгаа арга боломжонуудые гүйсэд элсүүлэн, хэзээ хэзээнэйхиhээ габшагай шангаар хүдэлхэ болоно. Илангаяа сагаан эдеэ ехээр үйлэдбэрилжэ, районойнгоо, мүн республикынгаа хүн зониие энэ зүйлэй продуктнуудаар гүйсэд хангаха гэшэ манай мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго мүн.

Яруунын совхоз район соогоо hү, мяха үйлэдбэрилхэ гол шэглэлтэй юм. Ушар тиимэhээ hү hаалиин фермэнүүдэй коллективүүд габшагай шангаар хүдэлжэ, hү ехээр hааха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые заатагүй дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, мүнөө бага бэшэ амжалтануудые түйлажа ябана.

Манай hаалишад hү гүрэндэ тушааха энэ жэлэйнгээ даабариие Агуу Октябриин 69 жэлэй ойн үдэртэ нэрэтэй солотойгоор бэелүүлээ hэн. Мүнөө бидэ тоhоной заводто 8991 центнер hү худалдажа, жэлэйнгээ түсэбые 105,4 процент дүүргөөбди. hү үйлэдбэрилхэ байгша оной даабари 90 процент бэелүүлэгдэв.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые эрхим үрэ дүнгүүдтэйгээр түгэсхэхэ мүрысөөн ажахын малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Манай түрүүшүүл Р-Х. Полозаева, Н. А. Шедрина болон бусад hү hааха социалис уялгаяа амжалтайгаар бэелүүлбэ. Мүнөө эдэ нүхэдиий үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2000 килограммhаа дээшэ hү абаа. Г. Быковэй даадаг Заозерныи hүнэй фермын коллектив энэ үбэлжэлгын үедэ эршэтэйгээр хүдэлжэ, hү hааха жэлэйнгээ даабари нэрэтэй-солотойгоор дүүргэhэн байха юм. Эндэхи малшад тон харюусалгатай хаhада үйлэдбэриин нөөсэ эргэ боломжонуудые шадамараар хэрэглэн, хоёр мянганай хилэ дабахын түлөө ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Совхозой hаалишадай, үхэршэдэй урда тодорхой зорилго табигданхай. Эдэнэр байгша ондо ажахыгаарса үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү абахаар хараална. Тиихэдээ бидэ жэлэй түсэбhөө гадуур гүрэн түрэдөө 1150 центнер шахуу hү тушааха ёhотойбди. Энэ амжалта бүхы коллективүүдэй оролдолгоhор эхи үндэhэтэй. hүүлэй үедэ ажахы дотор ажалай журам hайжараа, бүхы юумэмнай эмхи гуримтай болоо. Хэнэйшье мэдэhээр бидэ урда жэлнүүдтэ иимэ үндэр дүнгүүдые түйладаггүй hэмди. Эндэ элдэбын шалтагаанууд байгаа. Нэн түрүүн hүнэй фермэнүүдтэ ажалай эмхидхэлэй hула дээрэhээ эндэ хүдэлэгшэдтэ шанга эрилтэнүүдэй табигдаагүй ушарhаа малай ашаг шэмэнь дээшэлдэггүй, продукци ехээр абахын түлөө тэмсэл үргэнөөр ябуулагдадаггүй байгаа. Тэрэнэй хажуугаар үнеэд тэжээлээр гүйсэд хангагдадаггүй hэн.

КПСС-эй XXVII съезд дээрэ малшадай, мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй урда эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ зорилго табигдаа бэлэй. Мүнөө жэлhээ энэ талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Фермэ бүхэндэ hүнэй шанар шалгаха лабораторинууд бии болгогдоо. hаалишадта hү шүүхэ материал хүсэд хүрэхөөр үгтөө. Малшадай, үхэршэдэй түлбэринь hүнэй шанарhаа, ариг сэбэрые сахилгаhаа дулдыдадаг болоо. Иимэ хэмжээнүүдые абахадамнай, мүнөө hүнэй шанар зарим тэды дээшэлжэ байна.

Мүнөө үедэ ниитын малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа. hү hаалиин фермэнүүдэй байра байдалынь саг соогоо заhабарилагдаhан юм. Үбhэ тэжээлшье яhала ехээр нөөсэлэгдэнхэй. Тусхайлбал, 1986—1987 онуудай маhай үбэлжэлгэдэ бүхыдөө 59650 центнер бүдүүн тэжээл, 15694 центнер ороохо таряан бэлэдхэгдээ.

Манай ажахын малшад, hаалишад, үхэршэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд өөhэдынгөө эргэ боломжонуудые тоолоjо үзөөд, энэ жэлэй малай үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1000 килограммhаа бага бэшэ hү hааха социалис уялга абаад, район соогоо hайшаалтай үүсхэл гаргаба.

Бидэ октябриин нэгэнhээ hаамхай малаа үбэлэй рациондо оруулаад, эдеэлүүлжэ эхилээ hэмди. Мүнөө үнеэн бүхэндэ үдэртэ 2 килограмм талха тарянай зүйл, 5 килограмм үбhэ, 20 килограмм силос, 10 килограмм сенаж үгэнэбди. Энэмнай толгой бүридэнь 10 килограмм тэжээлэй единицэ хүртэhэн болоно.

Совхознай hү hаалиин дүрбэн фермэтэй юм. Эндэ 616 үнеэн, 150 гунжан тоологдоно. Нёдондо үбэлжэлгын урда тээ 400 үнеэнэй гүйсэд оньhожоруулагдаhан hүнэй комплекс ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. «Агропроммонтаж» нэгэдэлэй гэмээр эндэмнай мүнөө болотор hү хүргэхэ түхеэрэлгэ тодхогдоогүй байhаар. Иимэ түхеэрэлгэгүй байhанhаа боложо, ажахы hара бүри муу шанартай hү тушааhанhаа боложо, 3 мянган түхэригэй гарзада ороно. hайн шанартай продукци тушааха талаар хэмжээнүүдэй абтаашье hаань, бидэ hана-

hандаа үшөөл хүрэнэгүйбди. [illegible]

Үнеэн бүриhөө 2000 [illegible] грамм hү hааха арга [illegible] манда бии. Сагаан эдеэ [illegible] бэрилгые бата найдамтай [illegible] hэ hуури дээрэ гаргахын [illegible] манда үшөө хоёр hүнэй [illegible] лексын байра барюулха [illegible] тэй. Мүнөө ашаглагдажа [illegible] hан hү hаалиин фермэ[illegible] дал хорёонь энэ [illegible] эрилтэдэ хүрэнэгүй. [illegible] арбан нэгэн hара соо [illegible] 1088 тугал абаабди [illegible] али зуун үнеэн бүхэн[illegible] тугал түлжүүлжэ, [illegible] Энэмнай нёдондонойхи[illegible] ло дээшээ болоно.

Сагаан эдеэ дэлбэрүүл[illegible] сэл гээшэмнай саг зүүры[illegible] пани бэшэ. Ушар тиимэ[illegible] hалбарида хүдэлдэг [illegible] илангаяа hаалишадта, [illegible] тэ ажаллаха, амарха hа[illegible] байдал олгуулха хэрэгтэ[illegible] хоэнай энэ талаар ехэ [illegible] тэй. Малшадые hайн [illegible] дээр гүйсэд хангажа [illegible] гүй байhаар. Гэр байр[illegible] аяар табяад онуудай [illegible] баригдаhан юм.

Совхозой дирекци [illegible] жэлэй хугасаа соо мал[illegible] байрануудые барюул[illegible] лоо оролдолго гаргаж[illegible] гаяа Самсаалай hүнэй [illegible] байрань хуушаранхай. [illegible] тиимэhээ эдэ жэлнүүд[illegible] үнеэдэй байха хоёр [illegible] байра барюулха, [illegible] гэрнүүдээр хангаха хэр[illegible] туhалхыень республик[illegible] агропромые гүйха [illegible]

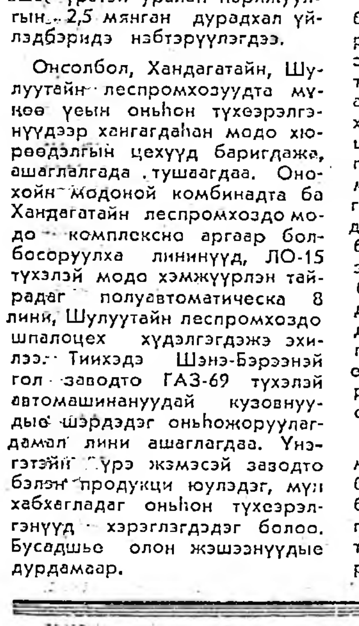
Харюудань бидэ [illegible] хүдэлхэ, абаhан социали[illegible] гаяа бэелүүлхэ [illegible] дүүлнэбди. Энэ мал[illegible] жэлгые эмхитэйгээр [illegible] арга боломжо манд[illegible] Үбhэ тэжээл яhала [illegible] нөөсэлэгдэнхэй гэжэ [illegible] хэлээ hэм. hү hаалиин [illegible] нүүдтэ гэжэ 1054 тонно [illegible] 1333 центнер үбhэ [illegible] үгэнхэйбди. Тэжээл [illegible] даг цехгүй дээрэhээ [illegible] шад өөhэдынгөө арга [illegible] рлар талха, таряа [illegible] эhээжэ, үнеэдтэ эдюул[illegible]

hү hаалиин фермэнүүд[illegible] номическа үрэ дүнгүү[illegible] hайжаруулха эрхэ нүхэ[illegible] дэй нэгэниинь гэхэдэ [illegible] подрядай гурим нэбтэ[illegible] болоно. Манай коллекти[illegible] 1985 онhоо хойшо эн[illegible] онол аргаар хүдэлнэ [illegible] подрядай ашаар ажал[illegible] нар дээшэлээ. Жэшээл[illegible] энэ гурим нэбтэр[illegible] урда тээ бидэ 60—65 [illegible] hү нэгэдэхи сортоор [illegible] hаа, мүнөө тэрэнэй [illegible] процентдэ хүргөөбди. [illegible]

Манай урда нилээд ех[illegible] рилгонууд табигданхай. [illegible] ниие шиидхэхын тула [illegible] рэгтэй болоно. hү [illegible] фермэнүүдэй коллектив[illegible] хараа зорилгые бэелүү[illegible] рэгтэ хубитаяа оруулха [illegible] Игэжэ бидэ оронойнгоо [illegible] хоолой программа [illegible] хэ, КПСС-эй XXVII с[illegible] шиидхэбэринүүдтэ бодо[illegible] лаараа харюусаха уялга[illegible]

А. САЗО[illegible]
Яруунын районой Я[illegible] совхозой дир[illegible]

БАМ

БАТА НАЙДАМТАЙ

Түмэр замай Кичерэ станциин барилгада 608-дахи поездын, оньhожоруулагдамал «ЭстонБАМстрой» колоннын хүдэлмэришэд тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, байрын гэрнүүдые, социально-соёлой байшангуудые, промышленна объектнүүдые саг үргэлжын ашаглалгада тушаана. Эстониин барилгашад hүүлэй мэдээгээр 3000 дүрбэлжэн метр талмай байра саг үргэлжын ашаглалгада тушаагаад байна. Эдэнэр сад-яслиин, дунда hургуулиин байшангуудые барижа эхилэнхэй. Эстониин барилгашад hара, квартал бүриингөө даабари үлүүлжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ.

Бэрилга-хабсаралгын 608-дахи поездын хүдэлмэришэд эндэ станциин корпусуудые, промышленна объектнүүдые барижа, түмэр харгы электрижүүлэлсэнэ. Тус поездын хүдэлмэришэд гүрэнэй даабари, абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулжа, эдэбхи үүсхэл, оролдолго шадабаряа гаргана.

Социалис Ажалай Герой В. И. Аксеновой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив 1981 онhоо түбэй котельнын барилга хэжэ, олон миллион түхэриг ашаглаба. Барилга түргэнөөр, hайн шанартайгаар хэхэ гэхэдэ, материал дуталдана, үгышье hаа, бэшэ объектнүүдтэ ошожо хүдэлхэ саг гарана. Хэды бэрхэшээлнүүдэй дайралдаашье hаань, В. И. Аксеновой бригадын гэшүүд эршэ зоригтойгоор ажаллажа, котельнын түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүргэжэ, hаяшаг «эрхим» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй комиссида тушааба. Кичерэ поселогой гэрнүүд, эмхи зургаанай байшангууд, промышленна объектнүүд халуун уураар дулаасуулагдажа эхилбэ.

— Ерэхэ жэлдэ энэ котельнынгээ хоердохи ээлжээнэй барилга дүүргэжэ, эрхим шанартайгаар ашаглалгада тушаахаар эрид шиидэнхэйбди. Бидэ барилга-хабсаралгын 608-дахи поездынгоо захиргаантай ажалай хэлсээ баталаад, ажахын тоосооной гуримаар барилга хэжэ байнабди. Котельнынгээ барилга саг болзортонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэл байхабди — гэжэ В. И. Аксенов хэлэнэ.

Түрүү хүдэлмэришэнэй үгэдэ үнэншэхөөр ааб даа. Кичерэ станциин барилга түлэг дундаа. Ойрын сагта энэ станциин барилга дүүргэгдэжэ, хүндэ ашаанай электровозууд энээгүүр гүйлдэхэ.

Барилга-хабсаралгын 608-дахи поездын, «ЭстонБАМстрой» колоннын хүдэлмэришэд КПСС-эй XXVII съездын хараалhан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлэлсэнэ. Эдэнэр үйлэдбэридэ дайралдадаг дутагдалнуудые хамтын хүсөөр усадхан, эгээл hайн үрэ дүн түйлахын тула тэмсэнэ, жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө оролдоно. Эдэнэй ажал, хэрэгүүд бата найдамтай.

А. КРИВОЙ,
худөө бэшэгшэ.

Улаан-Үдын 1-дэхи ТЭЦ-эй технологическа халаанда шэнээр хабсаргагдаhан 13-дахи котлоагрегадые хүдэлгэжэ эхилхэ шиидхэбэри абтаба. Тэрэнэй ашаглагдажа эхилхэдэнь, ТЭЦ-эй дулаанай хүсэн часай туршада 100 гикалорёор дээшэлхэ юм.

Котлоагрегадые хабсаргалга дээрэ «Востокэнергомонтаж», «Электросибмонтаж» трестнүүдэй участогуудай түлөөлэгшэд hайнаар хүдэлөө. ТЭЦ-эй дулаанай автоматикын заhабарилагшад прибор болон бүхы оньhон түхеэрэлгэнүүдыень ехэ шадабаритайгаар хабсаргаа. Ахалагша мастер Анатолий Клячин эдэнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилээ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ котлоагрегадые хүтэлбэрилгэ шадабари ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд В. Топорков, Д. Лаврин гэгшэдтэ даалгагданхай.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

МАРКСИЗМЫН ЭЛИТЭ ЕХЭ НЭБТЭРҮҮЛЭГШЭДЭ

Г. В. Плехановай түрэhөөр 130-жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан декабриин 10-да Москвада, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институтда болобо.

Институдай директор академик А. Г. Егоров болон бусад үгэ хэлэхэдээ, марксизмын суртал hургаалые Россида түрүүлэн нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгшын, «Ажалые сүлөөлэлгэ» гэжэ бүлэгэй үндэhэ hууриин табигшын ажаябадал тухай хөөрэhэн байгаа. Россин ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй, социалис хүдэлөөндэ марксизмын суртал hургаалнуудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэhэн байгаа гэжэ тэмдэглэгдээ. Марксизмые дэлгэрүүлэн тараахэ, нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ Г. В. Плеханов ехэ габьяатай байхаhаа гадна, теоретическэ ба политическэ ехэ алдуу эндүүнүүдые гаргаhан юм.

Россида марксизм-ленинизмын, революционно хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхые шэнжэлхэдэ, коммунизм байгуулагшадые хүмүүжүүлхэдэнь партида, совет арадта туhална гэжэ үгэ хэлэгшэд мэдүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, партиин ветерaнууд, ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд баярай суглаанда хабаадаба.

(ТАСС).

АМЖАЛТАНЬ ӨӨРЫН ҮНДЭhЭТЭЙ

Үльгэр домогоор мүнхэрhэн урда сагай аяншадай «ёhотойл холын нютаг» гэлсэдэг Енгорбойн совхозой газар дайдань буумал шулуун байсануудай хоорондуур, бурьялан урдадаг харьялаа түргэн Зэдэ голой эрьенүүдээр, мүнхэдөө сэбдэг хүйтэн Хүбшэ, аглаг ольбон Айнак, Нурта нютагуудаар оршодог юм. Энэ ажахын экономикань жэлhээ жэлдэ hайжарна, адууhа малынь олошорно. КПСС-эй XXVII съездын эрилтын ёhоор эндэ hүүлэй үедэ эрид хубилалтанууд боложо байнхай. Тус ажахые В. Д. Порхоев hаяхай хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй ударидалга доро совхозой мяхалиг үүлтэрэй эбэртэ бодо малай гүүртэнүүд, адуу моридой бригада, hү hаалиин фермэ, хонидой отара, Нуртын үхэрнүүдые шахан таргалуулдаг комплекс дээрэ түрүү онол арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, мал ажалда хамтын подрядай, чек хэрэглэн тоосохо гурим нэбтэрүүлэгдэнхэй. Эндэ газар тарялан эрхилхэ зональна технологи хэрэглэгдэдэг болобо. Нуртын комплекс үргэдхэгдэжэ, 670 залуу эбэртэ бодо малай байха, оньhожоруулагдаhан байра hаяар ашаглалгада тушаагдахань. Баарай hүнэй фермэдэ тэжээл буйлуулдаг шэнэ цех баригдажа дүүргэгдэбэ. Мүн үнеэдэй байха хоёр, тугалай байранууд hэльбэн шэнэлэгдэбэ. Ильинка нютагта, Нуртада мүнөө малай байра шэнээр түхеэрэгдэнэ. Ажахын малай үбэлжөөнүүд бултадаа шахуу электрижүүлэгдэнхэй. Оньhожоруулагдамал хэдэн худагууд түхеэрэгдэбэ. Малшадай таарууд зохидоор ажаhууха байра байдал эмхидхэхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдана.

Иимэ hайн эрхэ байдалда байгаад хүдэлhэн малшад амжалта түйлахал ёhоороо түйладаг гээшэ. Мүнөө энэ ажахын Баарай hүнэй фермын hаалишад байгша ондо коллективээрээ үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү hаахын түлөө тэмсэлдэ ороод, мүнөө энэ хараа зорилгодоо хүрэхэнь. Байгша ондо сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө 8 hарын туршада уридшалан дүүргэhэн Г. Доржиева, Г. Аюшеев, А. Жамсаева, М. Будаева, А. Цыбиков гэгшэд амжалта түгэсөөр ажаллана. Эдэ нүхэдэй аша туhаар тус ажахы жэлhээ жэлдэ ашаг олзоёо арьбадхажа ябадаг.

Совхозой малшад зунай бэлшээриин үеые зүбөөр хэрэглэн, мяха ехээр үйлэдбэрилхэ, даалгагдаhан малайнгаа шэгнүүрые хараа байса нэмээхэ гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, республика дотороо hайшаалта үүсхэл гаргаа hэн. Эдэнэр хэлэhэндээ хүрэжэ шадаhан байха юм. Энэ ажахыhаа гүрэндэ тушаагдаhан олохон малай толгой бүриин шэгнүүринь 400 килограммда хүргэгдэhэн байна. Иигэжэ тэдэнэр хүндэ шэгнүүртэй мал мяханай комбинадта тушаажа, 835 мянган түхэриг сэрьиггөө жасада оруулhан габьяатай.

Енгорбойн малшад энэшье жэлэй малай үбэлжэлгые эрхим hайнаар үнгэргэхэ хараа зорилготой. Эдэнэр Бэшүүрэй совхозой, Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшадай, мэргэжэлтэдэй үүсхэлнүүдыень hайшаан дэмжээд, үбэлэй hаранuудта үндэр дүнгүүдые түйлахаар хараална. Жэшээлхэдэ, Нуртын комплексын коллектив үбэлжэлгын үедэ залуу эбэртэ бодо малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэ соо дунда зэргээр 500 граммаар нэмээхэ уялга абанхай. Ажахын hаалишад ерэхэ жэлэй туршада үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү hааха байна.

Дээрэ дурсагдаhан амжалтада совхозой директор В. Д. Порхоевой оруулhан хубита нилээд ехэ. Тэрэ hаяхан Арадуудай Хани Барисаанай ордендоор шагнагдаба. Саашадаа Владимир Дашиевичай амжалтатай ябахань дамжаггүй.

Ш. БАКШЕЕВ.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ЭХИН ЗАМ

ЭХИН ЗАМ. Ажабайдалайнгаа эхин замые ямаршье хүн зүбөөр шэлэн олохо ёhотой юм. Гол түлэб тэрээнhээ залуу хүнэй хуби заяанай гансашье түрүүшын алхамууд бэшэ, харин бүхы наhанайнь хэрэг дулдыдана бшуу. Тиимэhээ имагтал түрэлхидынь ухибүүдээ дуратай мэргэжэлээ шэлэн абахадань туhатай зүбшэл заабари үгэхэ уялгатай» гээд Эхэ-Герой Цымжид Бизьяевна Дондокова дурдан хөөрэдэг.

«Арбан класс дүүргэhые үнэмшэлhэн аттестат абаад байхадань, Тоня шинии урда ажабайдалай харгынууд hалаатан байгаа hэн гү, али үгы гү?»— гээд хэн нэгэнэй асуугаа хада арбан хоёр ухибүүдтэй Александр Дондоковой бүлын зургаадахи үри — дүрбэдэхи басаган юун гээд харюусаха байна ааб?

«Хэн мэдэбэ даа. Сэхыень хэлэхэдэ, hурахаяашье ошоходо яаха юм гэhэн hанал бии hэн. Хажуугаарнь баhа Галя, Аня эгэшэнүүдтээл адли хонишоншье болоо hаа яахаб гэжэ бодоо hэм» гээд харюусахал байха.

Город руу hурахаяа ошохо хэды дуратай байбашье, Аня эгэшэтэйгээ хонишоноор ажаллаад туршаха юм байна гэжэ Тоня басаган эрид шууд шиидэбэ.

hанаhан хүсэлынь бэелжэ, арбан класс дүүргэгшэдтэ зорюулагдаhан үдэшын үнгэргэгдэhэнэй удаа Антонина Дондокова комсомолой путевкоор түрэл совхоздоо ажаллаха болобо.

— Дунда hургуули дүүргэhэнэй углоодэрынь сугтаа hурадаг хүбүүд, басагадтайгаа хам-

[illegible]

хонидые даажа абанхай хүдэлжэ байха зуураа, ноохо хайшалгаар, түл болон нэмэлтэ шэгнүүр абалгаар түсэбтэ даабаринуудаа ходо дүүргэhэн байдаг.

Тиихэтэй хамта эхэ хонидойнгоо тоо толгойн 98,3—98,6 процентыень жэл бүхэндэ бүрин бүтэнөөр ондо оруулна.

— Нёдондо түл абалгаар даабарияа дүүргөөбди. Гэбэшье hанаhан, бодоhон хүсэлөө үнэндөө бэелүүлжэ шадаагүйбди. Хурьгаднай үбhэнэй муухай байhанhаа боложо гарзада ороо. Иимэ байдалтай саашадаа эбсэмээр бэшэ гээшэ ааб даа, гэжэ Антонина Дондокова хөөрөө hэн.

Таг дээрэнь ямар номууд байдаг юм ааб гэжэ hонирхон харабаб. Тэндэнь Жамсо Тумунов, Даширабдан Батожабай, Цырен Галанов болон Доржо Эрдынеевэй романууд, Ким Цыденов, Сергей Цырендоржиев, Цыдып Цырендоржиев гэгшэдэй туужанууд болон рассказуудай, Николай Дамдинов, Дамба Жалсараев болон бусадай шүлэгүүдэй номууд ябталаатай байбал даа.

Буряадайнгаа уран зохёолшодой алтан захата бүтээлнүүдые hонирхон уншахадаа, hонюуша hүбэлгэн Тоня басаган олон юумые ойлгожо, ажабайдалайнгаа эхин замай түрүүшын алхамуудые залан шууд хэhэншье байжа болоо.

Тоня Дондокова эдир наhанhаа эхилжэ, хонишоной ажалтай танил болоhон намтартай. «Хони хурьгадай маараан үлгымни дуунтай хамта зэдэлэн, эхымни hүнтэй хамта шуhандам шэнгээ юм» гэжэ тэрэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэй.

«Энэ залуу басаган эхынгээ шье. Наhан соогоо хонишоноор хүдэлhэн хүндэ бусадта дамжуулан үгэмөөр юумэн байнгүй яахаб даа? Зүгөөр басаганиинь эхыйгээ хэлэhэн, үреэhэн заабариие хадуун абажа, хүдэлмэридөө шадабари ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Энэ бүлын ухибүүд магтуулhандаа толгойгоо эрьехэ бэшэ даа. Совхозой ямаршье хүдэлмэри хэхэдээ, ходол hайнаар бүтээдэг. Ажалда абьяастайгаар хүмүүжүүлэгдэнхэй, — гэжэ энэ Хориин совхозой директорээр хүдэлhэн, мүнөө районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Номто Цыреторович Дамдинцыренов хонишон Дондоковтоной хүбүүд, басагад тухай магтан дурдаха юм.

III.

НИИТЫН адууhа малай энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ ахалагша хонишон А. А. Дондоковагай даадаг хамтын подрядай гуримаар хүдэлдэг бригада hайн бэлэдхэлтэйгээр хүрэжэ ерээ. Мүнөө тэдэ 549 хонидые харууhална.

Даажа абаhан хонидынь тобир тарган, байра шадарай 60 гектар сабшалангhаа, 15 гектар нэгэ жэлэй таримал ногоо ургуулдаг газарhаа үнгэрэгшэ зундаа 1500 центнер үбhэ, 240 центнер зелёнко хуряажа абаа. Намарай сагай хүйтэн амисхалай ерээд байхада, малаа таряанай үлэгдэл дээрэ, хэнзэ ногоотой сабшалан дээрэ бэлшээн адуулжа, яhалашье таргалуулжа үрдөө. Эхэ хонидоо саг соонь искусственна аргаар үрэжүүлээ бшуу.

Эгэшэ дүү Тоня Эля хоёр харууhалан адуулжа байhан эхэ хонидhоо түсэбэй ёhоор ерэхэ жэлдэ 467 хурьга, толгой бүриhөөнь 3,5 килограмм ноохо хайшалха зэргэтэй.

[illegible] дат Антонина Дондокова тухай бахархан, баясан хөөрөө hэн. Энэмнай ехэл үндэр сэгнэлтэ болоно бшуу.

hүүлэй гурбан жэлэй туршада Антонина Дондокова мүн лэ дунда hургуули дүүргэhэн Эля дүүтэеэ сугтаа нэгэ hүрэг хүсөөр иимэ амжалта түйлаба, эхынгээ, эсэгынгээ нэрые алдаршуулан суурхуулжа ябана» гэжэ нэгэ зариманай хэлэжэ байхыень дуулаа хүм. Эндэ тэрэнэй эхэ Цымжид хээтэйн үүргэ ехэ. Басагаяа ажалша бэрхээр hургаа, hургаха-

Үбhэн, зелёнко элбэг[illegible] донойхидо орходоо [illegible] hайн. Байра шадарай [illegible] хабартаа, зунай [illegible] ундалуулагдаха [illegible] шэбхэ, минеральна [illegible] гэ баhал саг соогоо [illegible] хүрьhэндэ оруулагдаха[illegible]

Залуу хонишод респ[illegible] түрүү хонишодой [illegible] үүсхэлтэй танилсаад [illegible] заабол хонин бүриhөө [illegible] түлжүүлхэ, ноохо [illegible] хурьгадые тобиржуулх[illegible] ринуудаа жэншэдгүй [illegible] зорилготой байна.

Мүнөө Антонина [illegible] хоёрой харууhалдаг ма[illegible] лэй байра түл абалгын [illegible] хаhада бэлэн болонхой. [illegible] гадые болон хонидые [illegible] лан хааха хаамагүйды[illegible] гаа асаранхай. Нарай [illegible] дай байха газар сэбэр[illegible] хэй, сагаадагданхай, [illegible] данхай. Бүлезн аргар [illegible] оруулха оньhон түхеэр[illegible] баhал бэлэн.

Түл абалгын үедэ [illegible] нэртээ хамhалсахаяа [illegible] Андрей аханарынь энд[illegible] юм. Эдэ хоёрнай [illegible] абаха, түлжүүлхэ тала[illegible] лэдэ баян дүршэлтэй [illegible] хүнүүд юм.

IV.

АЖАБАЙДАЛАЙ [illegible] замайнгаа эхин [illegible] дые абьяастайгаар [illegible] партиин гэшүүндэ канд[illegible] тонина Александровна [illegible] кова түрэл ажахы соо[illegible] бан жэл соо хонишо[illegible] дэлжэ ябаашье hаа, [illegible] хэдэйнгээ дундаhаа онс[illegible] гарна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ дунд[illegible] гуули дүүргэhэн Эля [illegible] мүнөө хүдэлмэриhөө [illegible] гүй, М. Н. Ербановай [illegible] жэтэ техникумэй ветер[illegible] отделенидэ заочноор [illegible] байна.

Хоёр-гурбан жэлэй [illegible] байхада, хүдөө ажахы[illegible] тэ мэргэжэлтэн болоод, [illegible] совхозойнгоо саашанхи [illegible] жэлтэдэ эдэбхитэйгээр [illegible] лэ хабаадалсаха байха.

Урагшаа hанаатай энэ [illegible] hанаhан бодолоо бэел[illegible] нютагаархидайнгаа эзгэл [illegible] дабариие харюулжа [illegible] байха.

Г. БАДМАЕ[illegible]
[illegible]
Хориин район.

ДЕПУТАДУУД ЗҮБШЭН ХЭЛСЭБЭ

альна болон ажалай бүхы нөөсэнүүдые элсүүлхэ хэрэгтэй.

Байгша табан жэлдэ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ талаар ехэхэн түсэб табигданхай. Хүдөө ажахынуудай материально-техническэ үндэһэ һуури нилээд бэхижүүлэгдэхэ юм. Тиигэжэ орооһо таряан, хартаабха, овощ болон бусад продукци улам ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болохо. Жэшээлхэдэ, жэл бүри 30—35 мянган центнер орооһон гүрэндэ тушаагдаха ёһотой. Нэгэ толгой малда, дунда зэргээр 17—20 центнерһээ бага бэшэ тэжээлэй единицэ хүртэхөөр хараалагдана.

Түсэбэй ёһоор 1990 ондо район 18 мянган толгой эбэртэ бодо малтай, 115—116 мянган толгой хонидтой, 2000 гаран моритой байха юм.

Байгша табан жэлэй хугасаа соо малай ашаг шэмэ дээшэлжэ, 380—400 килограмм шэгнүүртэй мал, 38—40 килограмм шэгнүүртэй хонид гүрэндэ тушаагдажа, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2200 килограмм һүн һаагдаха ёһотой. Иимэ дүнгүүдые түйлабал, гүрэндэ хүдөө ажахын продукци худалдаха табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ аргатай. Тиимэһээ мүнөөнһөө хүдэлмэридөө эрид хубилалта түйлаха ёһотой бологдоно бшуу. Нэн түрүүшээр үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри гуримшуулха, малай гарзалха ябадал эрид хороохо, 100 эхэ хонин бүриһөө 80—85 хурьга түлжүүлдэг болохо зорилго табигдана. Иимэ дүнгүүд түйлагдажа болохо гээд Баян-Голой, Амгалантын һү һаалиин фермэнүүдэй хонишод Ф. М. Загидулина, КПСС-эй XXVII съездын делегат Г. М. Бимбаевай, Хасууртайн, Хүрбын, Дээдэ-Тайлсын совхозуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл батадхан гэршэлнэ. Нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ хэрэгтэйха юм.

Районой предприятинууд болон эмхи зургаануудай хамһабариин ажахынууд хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Гэбэшье олон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хамһабариин ажахы эрхилхэ гэжэ оролдодоггүйнь харамтай.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада 11 миллион түхэригэй капитальна барилга район соо хэгдэхэ юм. Тиихэдээ хүдөө ажахын объектнүүд, гэр байранууд олоор баригдаха, социально-соёлой эмхи зургаануудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ асуудалда горитой анхарал хандуулагдаха байна.

Районой ажалшад КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, экономикые шэнэдхэн хубилгалгын замда гаргаха талаар оролдолго гаргана. Районой партийна, совет organuudai хүтэлбэри доро хүдөөгэй ажалшад байгша ондо үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ һайнаар ажаллаа. Һү, мяха, нооһо гүрэндэ худалдаха талаар байгша оной 11 һарын түсэб холо үлүүлэгдээ, түл түрэсэ олоор абтаа, малай гарзалха ябадал хороогдоо. Орооһо таряа гүрэндэ тушааха, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүд дүүргэгдээ. Хүн зониие хангадаг албанай хүдэлмэрилэгшэд муу бэшээр ажаллажа байна. Барилгашадай хүдэлмэриин дүнгүүд зарим тэды һайжаржа, байгша ондо байрын гэрнүүдые бариха түсэб дүүргэгдэхэ юм. Тиигэжэ районой Экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэб мүнөө дээрээ яһала урагшатайгаар дүүргэгдэжэ байна гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Гэхэтэй хамта, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл ехэ. Үйлэдбэриин ба ажалай журам һула, үйлэдбэрилһэн продукциин шанар муу байһаар. Олонхи предприятинуудта эрдэм-техникын түйлалтанууд ёһын тэдысэ хэрэглэгдэнэ, ажахын тоосоон ба бригадна подряд муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ, технологи нарижуулха талаар мүртэй юумэн хэгдэнэгүй.

Арадай депутадуудай районно, сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын түлөө арадай депутадуудай Соведүүдэй үүргые саашадань дээшэлүүлхэ ба харюусалгыень шангадхаха тухай» тогтоолые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ талаар мүнөө дээрээ үшөөл горитой хүдэлмэри ябуулнагүй гэжэ тэмдэглэгдээ.

Сесси дээрэ үгэ хэлэгшэд арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ дайралдадаг дутагдалнуудые заагаад, тэдэниие усадхаха тушаа дурадхалнуудые оруулһан байна.

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ бэелүүлэгдэхэ экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэбүүдые дүүргэхэ замуудые хараалһан тогтоол баталагдан абтаа.

Э. БУДАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

КПВ-гэй VI СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ЕРЭЭДҮЙДӨӨ ЕХЭ ЭТИГЭЛ НАЙДАЛТАЙГААР

Декабрь һара Вьетнамда үбэлэй сагай эхилһэн гэршэ дэг гэшэ. Һаа болотор энд 25—28 градус дулаан байһан һаа, һүүлэй хоёр үдэр үргэн соо абаһаар лэ хүйтэршэбэ. Шинии нойтогүй хуурай хаһа саг эхилбэ—барагаар талмайнууд дээрэ ургаса хуряалга дүүрэжэ байна. Энэмнай айхабтар хэрэгтэй хаһа саг гэшэ.

Зүгөөр вьетнамайхидай ухаан бодолые мүнөө тэд ондоо, шухала удхатай шанартай мэдээн хүлгүүлжэ байна. Бүхы республика, бүхы вьетнам арад энэ үйлэ хэрэгтэ ехэ һонирхолтойгоор угтана. Вьетнамай Коммунис партиин VI съезд декабриин 15-да Ханойдо хүдэлмэрөө эхилхэ юм.

Съездэ бэлэдхэлэй үедэ үргэн ниитэ ажалшадай эдэбхи үүсхэл улам бадарһан, арадай ажахын хойшолуулашагүй шухала зорилгонуудые шиидхэхэ, ушаржа байгаа дутуу дундануудые, бэрхэшээл түбэгүүдые зайсуулха талаар гүнзэгы ехэ һонирхол үзэгдэжэ байна. Провинцинууд болон хото городуудай тоосоото һунгалтын партийна конференцинүүд дээрэ тэдэндэ хабаадагшад партиин съездэ КПВ-гэй ЦК-гай Политическэ элидхэлэй, Вьетнамай коммунистнуудай дээдэ хуралдаанай үзэмжэдэ табигдаха бусад документнүүдэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэһэн, дүрбэдэхи түсэбтэ табан жэлдэ социально-экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые, зорилгонуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Ниитын ажабайдалда ушаржа байһан хангалтагүй үйлэ хэрэгүүдые, дутуу дундануудые тэдэнэр шууд сэхээр шүүмжэлхэ зуураа тэдэниие усадхаха харгы замуудые хараалба. Социализм амжалтатайгаар байгуулха, Эхэ ороноо аршалан хамгаалха талаар тохёолдожо байһан стратегическэ хоёр зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула оронойнгоо экономикые шэнэдхэн хубилгаха, экономическа ухаан бодолые шэнэдхэн хубилгаха хараа шэглэлые бэелүүлхэ шухала гэжэ партийна конференцинүүдтэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар тэмдэглээ. Шэнэдхэн хубилгалга хадаа хүшэр хүндэ, саг зуурын хэрэг бэшэ гэжэ «Нян зан» газетэ бэшэнэ. Энэ хадаа удаан саг соо бэелүүлэгдэхэ үйлэ хэрэг болоно.

Хэрбээ Вьетнамай түсэбтэ гурбадахи табан жэлые (1981—1985 онууд) юрэнхы дээрэнь абажа хараха болоо һаа, эдэ жэлнүүдтэ арадай ажахы нилээд бэхижүүлэгдээ гэжэ бата найдамтайгаар хэлэжэ болоно. Ехэ бэрхэшээл түбэгүүдэй ушаржа байгаашье һаань, экономикын гол һалбаринууд—хүдөө ажахын ажалшад табан жэлэй хугасаа соо мэргэжүүлгые дээшэлүүлһэн, эршэдхэһэн, мүн хүдөө ажахые техникын тулаа үйлэдбэрилгын хэрэгсэлнүүдые амжалтатайгаар ашаглаһанай талаар эдэ хоёр жэлдэ эхээр гаргагдана.

Совет үйлэдбэриин машинанүүдай, үндэһэ һууридань тэ бидэдаг ороной тракторна парк нилээд ургаа. Бүхы хозяйствада «машинно-тракторна станцинууд, олон кооперативууд совет машина, техникээр хангагдаһан. Хүдөөгэй ажалшад МТЗ-50 түхэлэй тракторые үндэрөөр сэгнэдэг юм.

Үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлдэ хүдөө ажахыда түйлагдаһан амжалтанууд газар таряаланһгай ажалшадые урмашуулан зоригжуулба. Мүнөө орон доторнай үбэлэй-хабарай хаһа сагта бэелүүлэгдэхэ хабарай тарилгын хүдэлмэридэ үргэн ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. 7,2 миллион тонно гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиһээ 1 миллион тонноор үлүү ехэ барайгар хуряаха гэһэн харюусалгатай зорилго табигдана. Энэнь нэгэ жэлэй техническэ ургамалнуудай таригдаһан талмайн ургасые 30—40 процентээр дээшэлүүлхэ арга олгобо. Энэ түсэбтэ табан жэлдэ хүдөө ажахыда эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтанууд, ган гасуур болон хорото шумуулнуудһаа ургаса хамгаалха хэмжээнүүд үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ байна.

Промышленна үйлэдбэри тушаа хэлэхэ болоо һаа, элшэ хүсэнэй, түүхэй эдэй болон запас частьнуудай дуталдажа байгаашье һаань, олохон предприятинууд үйлэдбэриие тогтууритай һайнаар хүгжөөжэ, гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэбэ. Энэ жэлэй түрүүшын 9 һарын хугасаа соо ниислэл хотын промышленна үйлэдбэри нёдондоной энэ үеынхиһөө 4,7 процентээр ургаа. Гэбэшье, жэшээнь, нүүрһэнэй промышленностьдо түлишэ олзоборилго хороогдоо. Энэнь юунһээ болооб гэхэдэ, нэн түрүүн һалбариин гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ комплексноор хангалгын нэбтэрүүлэгдээгүй, урьһаламжын буруу политика бэелүүлһэнэй, хүтэлбэрилгэдэ эзэн бусаар хандаһанай ушар шалтагаануудаар буруу һургэгдэһэн байгаа гэжэ вьетнам нүхэд онсолон зааба. Мүнөө һалбари дотор бэелүүлэгдэжэ байһан шэнэдхэн хубилгалга түрүүшын үрэ дүнгүүдые үгэбэ. Һүүлэй һаранууд энэ үнэтэ шухаг түлишэ олзоборилго дээшэлүүлэгдээ, ажалай бүтээсэ 10 процентээр ургаа. 1990 он болотор жэл бүри нүүрһэ олзоборилгые 8 миллион тоннодо хүргэхэ харюусалгатай зорилго Вьетнамай парти болон правительство шахтернуудай урда табиба.

[1] Советскэ Союз болон бусад социалис хани харилсаата гүрэнүүдтэй республикын тогтоодог аха дүүгэй холбоо барисаан хадаа Вьетнамай арадай ажахын бүхы комплексые хүгжөөлгэдэ нүүео ехэтэй, эшо үрэтэй эрэ нүхэсэл болоно. Мүнөө үедэ СССР болон СРВ экономическа холбоо барисаанай талаар шэнэ шатада гарнаһан. Вьетнам болон совет мэргэжэлтэдэй, хүдэлмэришэдэй олон жэлэй шэн габьяата ажал, тэдэнэй һомолһон мүнгэ зөөри үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөхэ, ороной нөөсэнүүдые ашаглаха талаар тодорхой үрэ дүнгүүдые үзүүлжэ байнхай. Энэнһээ ашаар ажалшадай һуудал байдал нилээд һайжаржа байна.

Советскэ-вьетнам харилсаанай объектнүүд дээрэ ажалша коллективүүдэй гаргаһан үүсхэлээр дэлгэрһэн «интернациональна социалис мүрысөөн» энэ хэрэгтэ айхабтар ехэ элсүүлхы үүргэ дүүргэнэ. Энэ жэлдэ «Хоёр съезд—нэгэ үе зорилго» гэһэн уряа доро дэлгэрһэн патриотическа хүдэлөөн аха дүү хоёр партиин коммунистнуудай хуралдаанда зорюулагдаһан байгаа. Совет болон вьетнам ажалшадай түйлаһан амжалтанууд хадаа КПВ-гэй VI съездэдэ ёһотойл бэлэг болоно.

Байгша ондо тэдэнэй гаргаһан хүсэлэл оролдолгонууд урдынхидал мэтэ социалис индустриин үндэһэ һуури болохо Вьетнамай түлишын—элшэ хүсэнэй баазын объектнүүдые барилгада шэглүүлэгдэһэн байгаа. Зүүн-Урда Азидахи эгээл ехэ Хоабинь ГЭС-эй хүдэлмэриин хэмжээн нилээд ургаба. Чианай ГЭС-эй барилга хурдан түргэнөөр хэгдэжэ байна. Эдэ бүгэдэ орон дотор электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгые ойрын жэлнүүдтэ хоёр дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлхэ, олохон предприятинуудай ажабайдалые улам дэбжээхэ ёһотой арга олгохо байна. Электрын элшэ хүсэнэй дуталдаһанһаа уламжалан, хүдөө ажахые хүгжөөхэ арга олгоһон ажал хэрэгүүд үшөөл хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ.

Партиин хүсэтэй байхада, тэрэнэй политическэ, үзэл сурталай ба эмхидхэлэй нягта жагсаалтай байхада социалис революци хүсэтэй юм гэһэн Ленинэй һургаал заабарииые хүтэлбэрилгэ болгон бэелүүлжэ байнабди. Мүнөө 1800 мянга шахуу хүн КПВ-гэй гэшүүн юм.

Ороной коммунистнууд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые, социалис демократиие улам хүгжөөжэ, эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тон ехэ харюусалгатайгаар хандажа байна. КПВ-гэй ЦК-гай дэргэдэхи Дээдэ партийна һургуулида, бусад һуралсалай түбүүдтэ олон мянган коммунистнууд һуража, гүрэн түрэ хүтэлбэрилгын эрдэм ухаае, Советскэ Союзда ба бусад аха дүү оронуудта социалис байгуулалтын дүй дүршэлые шудална.

Социалис байгуулалтын улам бүри асари ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ талаар общестбын элшэ хүсые саашадааша элсүүлхые шиидэнхэй байһан Вьетнамай ажалшад, республикын коммунистнууд хүсэ шадалаа этигэн найдажа, КПВ-гэй VI съездые угтажа байна.

Дмитрий МАРФИНСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Ханой.

...АН ЗАХАТАНУУД ...ЭЖЭЛ БАЙГ!..

(...зохёолшо Ц. Галановай ...нууд тухай бодомжо)

дайнь бусад обрезууд юундэ хүнэй зүрхэ сэдьхэл татанаб? Зураглагдаһан образуудтань юундэ бидэ этигэнэбибди? Юундэб гэхэдэ, уран зохёолшо ямаршье «ойлгууламжын хүдэлмэригүйгөөр», заабаригүйгөөр, нэгэшье худал аялга сруулангүйгөөр образ байгуулна. Юундэб гэхэдэ, уран зохёолшын гоёоһон бэшэ, юрын хэлэн ехэ эди шэдитэй байшана. Шагнагты:

«Уншаад эрэхэдэш, урдашни, авторай заажа үгэлтэгүйгөөр, хүнэй бодото образ гаража ерэнэ. Гармын баабайе автор ехэл һонирхолтойгоор, нэгэшье худал аялга оруулангүй харуулжа шадаа»,— гэжэ поэт Николай Дамдинов «Түрүүшын саһан» гэһэн рассказай герой Найдан тухай бэшэһэн байна. («1960 оной февралиин 13-най «Буряад үнэн»).

Эдэ ажаглалта ганса Найданда бэшэ, ганса дурсагдагша повестьдо бэшэ, Цэрэн Галановай бэшэһэн бүхы образуудта, геройнуудта, бүхы долоон повестьдо сэхэ хабаатай байна.

Жэшээ болгон, нэгэ тууужын геройнууд дээрэ тогтоё.

Рабдан Дулмаадай хоёрой айл болохо асуудал «Шэнэ таряан» гэһэн повестиин эсэстэ зүб мүрөөр шиидхэгдэнэ.

«Дулмаадайгаа Рабдан мүнөө урданайхидаал адляар мэдэнэ гээшэ гү! Рабдан юушье тодорхойгоор һанажа ядаба. Гэнтэ мүнөө ойлгоходонь, Рабдан Дулмаадайгаа бэшэ, Дулмаадайнь тэрэнээ айхабтар ехээр мэхэлжэрхиһэн шэнги байба.

«Ошожо сэхэ һурахам, гэрлэхэ һаа, үглөө үдэртөө гэрлэе, үгы һаа, үгы гэхэм» гэжэ Рабдан досоогоо шиидэбэ.

Тэрэ үни удаан мотоциклаа хүдэлгэжэ ядаба. Самсань арадаа шал норошобо».

Рабданай зүрхэ сэдьхэлээ гэнтэ доһолгоһые эндэ харанабди гэхэ гү, али сээжэ сэдьхэл соонь боложо байһан дуранай салгидалга хадаа тэрэнэй тэбдэлгэ, яаралга боложо, мотоциклаа хүдэлгэхэ гэхэдэнь һаалта хэнэ. Самсын норолго тэрэнэй эсэжэ, абиртаһанай бэшэ, харин сэдьхэлэйнь абиртаһанай хойшолон болоно.

Рабданай Дулмаадайе ойлгобоб гэхэдэнь, тэрэнь ондоо шэнжээрээ харагдаад лэ байха юм. III бүлэг соо Дулмаадай—мүнөөнэй, мүн урданай гэн гэхэдэш, мүнөөнэйш, урданайш бэшэ, үшөө ондоо, али юрын басаган бэшэ, харин эхэнэр боложо хубилна. Эсэстээ Дондогто дуратай Дулмаадай Рабданай урда байхадал гэнэ. Дулмаадайн шэнжэ шанарай үнэхөөрөө иимэ баян һаа, тэрэнь ондоо хүнтэй харилсахадань хубилхагүй, хүдэлмэридэнь туһалха зэргэтэй. Колхозой ахамад бухгалтер, уроохэн гартай Гомбо Цыренович Дамбаев Дулмаадайда заабариин үгэ хэлээд, хии талаар табихагүй басаган гэжэ гансата ойлгоно. Агроном Дулмаадай Рабданда дахин газар хахалуулһандаа, Үбэр талын таряанда комбайн оруулһандаа, Хурьгад горхон дээгүүр хүүргэ табюулһандаа бригадир Жамсарановай зүгһөө шанга шүүмжэлэлгэдэ хүртэнэ. Комплексно бригадын бригадир Базар Жамсаранович тиимэ бэлээр хүндэ дурөө үгтэхэ хүн бэшэ. Цырен-Дулмын хүдэлжэ үрдиһэн хоёр һара соо үбгэрһэнөө урдаа барижа, ажалһаа болихомни гэжэ мэдүүлээшэнь, Цырен-Дулма Ринчиновнае бригадир болгоё, Дулмаадай ажалдам һаалта хэбэ гэжэ хэлэгшэнь тэрэнэй дурөө үгтэхэгүйе гэршэлнэ. Теэд Дулмаадай эндэшье үгэеэ ойлголсолдохо юм. Бүри Базар Жамсарановичаа бригадираарнь үлөөхэ болгожорхино. Комбайнуудые олоор агрегат болгожо, шэнэ аргаар таряа хэдаха, ерэхэ жэлдэ колхоздоо шэнэ сортын шэниисэ тариха, Сэгээн хуһандаа кукуруза ургуулха асуудалнуудаар Цырен-Дулма колхозой ахамад агроном Молонтой хараа бодолоороо таарража яданагүй. Зүгөөр Цырен-Дулма Молон хоерой хоорондо уурхайлан алдаһан дуран, үлөэһэн сууха шэнги, тэһэ буuна.

Молон аргаахан сөөшөө ошобо.

Рабдан Дулмаадай хоёр тэрэнэй хэды бэгтэ үгы болоһыень ойлгобогүй»,— гэһэн үгэнүүдээр «Шэнэ таряан» гэжэ повесть дүүрэнэ.

«Хойто-Байгалай домогой» геройнуудые «Манаи үеын баатарнууд» (1983 оной февралиин 10-най «Буряад үнэн») гэжэ шүүмжэлэгшэ Александр Серебряков нэрлэһэн байна. Тэдэмнай хэд бэ гэхэдэ, ород геолог Виктор Горбунов, дээдэ һургуулиин студентка Долгор, онн харуулшан Гомбо-Доржо Дугар-Жамсуев гурбан болоно.

Буряад басагадай, эхэнэрнүүдэй пайхан образуудые бүтээжэ, тэдэнэй нангин дурые, сэхэ сэбэр ябадалые дуулан магтадагааараа Цэрэн Галанов буряад уран зохёолшод соо-һоо түсгаар илгардаг гэжэ үнинэй мэдээжэ. Иигэжэ хэлэхэтэй зэргэ нюдэнэймнай урда Рэгзэмаагай, Сэсэгэй, Дулмаадайн, Долгорой дүрэнүүд жэрылдэн бии болоно. Ажабайдалдамнай дайралдадаг хара хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн бодоһон, үнэн хэрэгэй мандахын түлөө алтан амияа үгэлэн, хирэгүй сэбэрхэн Долгорой образ хурса гэрэлээрээ холо хүрэтэр түяатана.

«Алирпанай улайха хаһа» гэжэ согсолборидо багтаһан зохёолнууд соо бэлээр заһагдахаар техническэ алдуу, дабталганууд ушарна. Тэнгэриин бүрхэлгэ, Жамсаранай суба, морео ташуурдалга тухай 17—19-дэхи нюурта уншахадамнай, 115—117-дохи нюурнуудта баһал тэнгэриин бүрхэлгэ, Гомбоевой суба, морео ташуурдалга тухай хэлэгдэнэ. Тиигээд 21-дэхи нюурта «Дулмаадай ба стул» гэһэн үгэнүүдые обёорһон аад, 118-дахи нюурта «Нэгзэмаа ба стул» гэһэн үгэнүүд дайралдахадаа һонигүй. Һүүлшынхиниень «Алирпанай улайха хаһа» гэжэ повестьһоо болюулаа һаа, тэрээндэ ямаршье хоролто болохогүй байна. Дулмаадайн нюсэгэн үбдэгтэй ба аляа налхинтай, пас-пасхан альгадаһан уһанай долгинтой гэжэ 11—12-дохи нюурта ушараад, 268-дахи нюурта Долгорой нюсэгэн үбдэгтэй ба аляа һэбшээнтэй, пас-пасхан альгадаһан уһанай долгинтой дахин ушархада, баһал муу байна. Һүүлшынхиниень «Шэнэ таряан»-һаа гаргажа хаяа һаа, повестьдо ямаршье хохидол ушаруулхагүй байна.

Уран зохеолшо Цэрэн Галанов өөрынгөө зохёохы ажалда тон ехэ эрилтэтэйгээр хандадаг. Тиимэһээ эндэ хэлэгдэһэн ажаглалтые хараадаа тэрэ абаха байха. Юрэдөө, тэрэнэй гуурһан дороһоо мүндэлэн гараһан зохёолнууд үргэн олон уншагшадай зүгһөө халуун анхаралда, үндэр сэгнэлтэдэ заатагүй хүртэдэг байна. Цэрэн Раднаевич Галановай һаяхан «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан ушар энээнэй толотомо гэршэ болобо. Орденто уран зохёолшо мүнөө уран бэлигэйнгээ хүсэн дунда ябана. «Байгал» журналай 1985 оной 2-дохи номерто «Хүнэй мүр» гэжэ Ц. Галановай шэнэ рассказ барлагдаа һэн. Бэшэгдэһэн нэгэ пьесэ бии. Шэнэ пьесэ бэшэжэ байнхай. Мүн 1975 ондо хэблүүлһэн «Хүн шубуун» гэжэ романайнгаа үргэлжэлэл дээрэ тэрэ үнинэй һуудаг. Тууужануудшье бэшэгдэхэл байха. Энэ арсалтагүй.

Уншагшадтаа литературна булган захатануудые бүтээн байха гээшэ һайхан.

Э. БАЛЬЖИН...

«БУРЯАД ҮНЭН»
газетэдэ бэшэгдэһэнэй һүүлээр

«ҮБЭЛДӨӨ ХҮДЭЛХӨӨР БЭЛЭН ГҮ?»

Мухар-Шэбэрэй районой соёлой эмхи зургаануудай үбэлдэ хэр зэргээр бэлдэһэн тухай шалгалтын материал иимэ гаршагтайгаар байгша оной октябриин 21-нэй номерто толилогдоо һэн. Шалгалтын материалнууд соо заагдаһан дутуу дундануудые усадхаха талаар ямар хэмжээнүүд абтааб гэһэн асуудалтайгаар газетын редакциин хандахада, Мухар-Шэбэрэй райгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша нүхэр Н. Г. ЧЕРНЫХЭЙ гар табилгатай иимэ харюу абтаба.

«Байгша оной октябриин 21-дэ толилогдоһон «Үбэлдөө хүдэлхөөр бэлэн гү!» гэжэ материал соо заагдаһан шүүмжэлэлэй үндэһөөр удаадахи хэмжээнүүд абтаа:

Суулгын соёлой байшан заһабарилха талаар 18 мянган түхэригэй сметнэ документаци бэлдэгдээ. Энэ мүнгэ зөөри районой агропромышленна хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райком һомолхо болоо. Тиихэдэ хүгжэмэй инструментнүүдые худалдажа абахыень 2 мянган түхэриг дамжуулагдаа. Котельно, дулаа дамжуулгын хэрэгсэлнүүд, байшангай нэгэдэхи дабхарай дулаасуулгын түхеэрэлгэ капитальнаар заһабарилагдаа. Заһабарилгын хүдэлмэри үшөө хэгдэһээр. Соёлой байшангай директорээр КПСС-эй гэшүүн Д. Б. Санжиев томилогдобо.

Подлопаткын соёлой байшан үбэлдэ хүдэлхөөр гүйсэд бэлэн болгогдоо. Шулуун нүүрһэн асарагдажа буулгагдаа, байшан сагаагдагдаа, шэрдэгдээ. Библиотекэ амяарлагдаһан байшан руу оруулагдажа, тэндэнь хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд бэлдэгдээ. Энэ бүхы хүдэлмэридэ сельскэ Соведээр дамжуулан 4,5 мянган түхэриг соёлой таһаг гаргашалһан байна.

Ниитын малай үбэлжэлгын үедэ байгдахаар мал ажалай бүхы гүүртэ болон отарануудта, фермэнүүдтэ харуулан ойлгуулгын хэрэгсэлнүүд үлгэгдөө. Соёлой байшанда кружогуудай хүдэлмэри һэргээгдэжэ, саг үргэлжын болгогдобо. Концертно бригада хангалгын хүдэлмэри ябуулха аад, түлишын дуталдаһанһаа ехэ бэрхэшээлнүүдтэй ушарна. Автоклуб заһабарилагдаанхай.

Подлопаткын хүдөөгэй библиотекэдэ шэнэ номууд абаашагдаа».

Совет-вьетнам хани харилсаан аша үрэтэйгөөр хүгжэнэ. Советскэ Союзай туһаламжаар республикада гидростанцинууд, завод болон фабриканууд баригдана. СССР-һээ ерэһэн мэргэжэлтэдэй туһаламжаар мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд бэлдэгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совет инженер Александр Кожевников мэргэжэлэйнгээ нюусануудые вьетнам хүдэлмэришэдтэ дамжуулан үгэнэ. ВИА-ТАСС-ай фото.

ТАСС · ХИЛЫН СААНАҺАА

АФРИКЫН «ФРОНТ ШАДАРАЙ ГҮРЭНҮҮДТЭ ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛХЭ»

НЬЮ-ЙОРК. Африкын «фронт шадарай» гүрэнүүдтэ — Анголодо, Ботсванада, Замбида, Зимбабвида, Мозамбигта, Танзанида мүнгэн һангай, материальна ба техническэ туһаламжа саг соогоо, ашаг үрэ ехэтэйгээр үзүүлхыень ООН-ой Генеральна Ассамблей уласхоорондын бүхы олониитые уряалба. Энэнь расис ЮАР-ай эзэрхэг түримхэй политикын хойшолонгуудта зүришэхэ талаар эдэ оронуудай хубиин ба хамтын арга шадабариие батадхаха шухала байһанда үндэһэлнэ гэжэ «фронт шадарай» гүрэнүүдтэ тусхай туһаламжа үзүүлхэ тухай баталагдан абтаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Африка түбиин урда хубидахи байдалые муудхаахын тула Преториин захиргаанай бэелүүлжэ байдаг политика ехэ бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулна гэжэ уласхоорондын олониитэ тэмдэглээ. Энэнь «фронт шадарай» болон бусад хүршэ гүрэнүүдэй урда табигдаһан экономическа асуудалнуудые улам хүндэ хүшэр болгоно.

ЭКОНОМИКЫН АСУУДАЛНУУДААР ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

БЕЛГРАД. ТАНЮГ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, СФРЮ-гэй Союзна Гүйсэдхэхэ Вечэй түрүүлэгшэ Б. Микулич республиканска болон хизаарай гүйсэдхэхэ зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хүдэлмэриин зүблөө Белградта үнгэргэбэ. 1987 оной Социально-экономическа хүгжэлтын түсэбэй болон бюджедэй проектнүүдтэ хабаатай зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Экономикоо тогтууритай һайнаар хүгжэлгын удаан болзоройпрограмматай зохилдуулан, ажахы эрхилэлгые хубилгаха талаар шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Ерэхэ жэлэй түсэб зохёоходоо, нэн түрүүн Югославиин экономикын бодото арга боломжонуудые хараада абаха шухала гэжэ тэмдэглэгдээ. Ажахын ажал ябуулгын шанарые дээшэлүүлхын, саарһан мүнгэнэй үнын уналгые зайсуулха талаар ашаг үрэ ехэтэй политика бэелүүлхын тула таарамжатай эрхэ байдал байгуулха гээшэ хойто жэлдэ бэелүүлэгдэжэ эхилхээр түсэблэгдэһэн шэнэ хэмжээнүүдэй гол зорилго болоно.

ЕЭС-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ СЕССИ

БРЮССЕЛЬ. ЕЭС-эй хүтэлбэрилхы зургаануудта зургаан һарын туршада түрүүлэгшээр байһанайнгаа һүүлээрхиидэ Великобритани тон аюултай асуудал табихые шиидэбэ. Энэнь «юрэнхы дэлгүүрэй» талаар партнернуудай хоорондохи хёморoo зүришэлдөөе улам һүжэбэргэхэ байна. Умсын банкнууд мүнгэн һангайнгаа бодото байдал тухай баримтануудые саг үргэлжэ толилжо байха ёһотой гэжэ финансын министрнүүдэй хабаадалгатайгаар ЕЭС-эй Министрнүүдэй Соведэй Лондондо нээгдэһэн сесси эрилтэ табина. Банкын эмхи зургаануудай байдалые мүнгэ ноосэлэгшэдэй мэдэжэ байхыень тула энэ шухала удха шанартай гэжэ консерваторнуудай правительство батална.

Сессиин үедэ министрнүүд 1987 ондо ЕЭС-эй оронуудай экономикын хараа түсэбүүдые мүн лэ зүбшэн хэлсэхэ юм.

ХҮДЭЛӨӨНЭЙ ГҮЙСЭДХЭХЭ КОМИТЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

РИМ. «Дэлхэйн врачнууд ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө» уласхоорондын хүдэлөөнэй гүйсэдхэхэ комитедэй эндэ боложо дүүрэһэн заседанида хабаадагшад ядерна дайнай медико-биологическа хойшолонгуудые, тэдэниие зайсуулан сараха харгы замуудые зүбшэн хэлсэбэ. Таби гаран гүрэнэй түлөөлэгшэдые нэгэдүүлдэг энэ хүдэлөөн уласхоорондын оршон байдалда бата нэрэ хүндэтэй боложо байнхай. Ядерна дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлдэ тэрэнэй гаргаһан алдар габьяа 1985 ондо үндэрөөр тэмдэглэгдэжэ, Эб найрамдалай Нобелевско шан барюулагдаа һэн.

Заседанида хабаадагшад мэдүүлгэ баталан абаба. Ядерна тэһэлэлгэнүүдые болюулха талаар Советскэ Союзай шиидхэбэриие дэмжэхыень США-гай захиргаание уряалһан байгаа. Ядерна буу зэбсэгые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэдөөр хорихо тухай договор баталха хөөрэлдөөнүүдые дары эхилхэ, гэжэ документ соо дурадхагдана, стратегическэ добтолхы буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тушаа, ПРО тушаа совет-америкэн договорнуудай дүримүүдые сахиха шухала гэжэ заагдана.

МДФЖ-гэй БУРУУШААЛГА

БЕРЛИН. Демократическа эрхэнүүд болон сүлөөнүүдые бэелүүлхын түлөө, оронойнгоо газар дайда дээрэһээ гадаадын оронуудай сэрэгүүдые гаргахын түлөө тэмсэдэг студентнэрые Сеулай сэрэгэй захиргаанай шуһата муухайгаар хашажа харшалжа байһыень Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федераци (МДФЖ) дураа гутан буруушаажа байһанаа мэдүүлбэ.

Демократиин түлөө, американ сэрэгэй баазануудые усадхахын түлөө, Корейе эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые буруушааххын түлөө тэмсэдэг Урда Корейн патриотическа хүсэнүүдтэй МДФЖ һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлнэ гэжэ эндэ тараагдаһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Хашалта харшалалтануудаа болюулхын түлөө, Сеулай шорон түрмэнүүдтэ хуули бусаар хаагдаһан Урда Корейн бүхы демократуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэлээ эдэбхижүүлхэ уряатайгаар дэлхэйн бүхы эхэнэрнүүдтэ хандана.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДЫЕ ХЭБЭ

ЛОНДОН. НАТО-гай талаар США-гай Баруун Европодохи союзнигууд сооһоо түрүүлэн «одото дайнай» американ программые жэл урда тээ дэмжэһэн Великобританиин дай жүрөөдэһэн ябуулга урмашуулхые Вашингтон шиидхэбэ. «Стратегическэ оборонно үүсхэл гэдэгэй үндэһөөр дүн хамта 10 гаран миллион долларой шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулха талаар шэнэ хэлсээнүүдые баталха аргатай болобо гэжэ США-гай обороны министр Каспар Уайнбергер Англиин премьер-министр Маргарет Тэтчертэй, обороны министр Джордж Янгертэй, гадаадын хэрэгүүдэй министр Джеффри Хаутай эндэ хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ мэдүүлээ.

Соёлой hонин

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙМНАЙ ТҮҮХЭhЭЭ

БУРЯАДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ТҮРҮҮШЫН АЯНШАЛГА

Үнгэрhэн сагай түхэл шэнжые hэргээхэ ушар мүнөө үедэ хүн бүхэндэ тудадаг гээшэ. Мэнэ hаяхан оронoймнай ниислэл хотодо Буряадай АССР-эй литературын үдэрнүүдэй амжалтатайгаар үнгэргэгдэхэдэ, баясаа бэлэйбди. Теэд түрүүшын иимэ уулзалга аяар 50 жэлэй саана болоо hэн гэжэ уншагшадта hануулха дуран хүрэнэ.

Энэ үйлэ хэрэг совет хүнүүдэй түүхэтэ туйлалтануудаар алдаршаhан 30-аад онуудта болоhон юм. Коллективизаци болон индустриализаци ороной нюур шарайе үндэhөөрнь хубилгажа, үргэн ниитэ олон миллион хүн зониис ушар ёhо мэдэхэ болгожо, зохёон байгуулхы ажал ябуулгада хабаадуулhан байна.

Иимэ оршон байдалда литература шэнэ байдал мандуулха баатаршалгата хэрэгые хүсэд харуулдаггүй байгаа. Уран зохёолой түрүү манлай эзэлхэ hэдэлгэтэй литературна элдэб бүлэглэлнүүд үшөө байдаг hэн. Социализмда харша үзэл бодол баримталдаг этэгээдүүд бэлигтэй зохёолшодые зүб харгыhаа хадууруулхые оролдодог байгаа hэм шуу. Республиканудай зохёолшодой зохёохы ёhоной холбоонууд hула байhан юм.

Буряад литературада 1934 он хүрэтэр арбаад рассказууд, Ц. Доной «Хиртэhэн hара» гэhэн туужа, хэдэн зүжэгүүд, шүлэгүүдэй 4—5 суглуулбари гараhан байна.

1934 ондо болоhон СССР-эй уран зохёолшодой түүхэтэ 1 съезд уран зохёолшодые нэгэдүүлhэн, социалис реализмын гол ёhонуудые баримталха шиидхэбэри нэгэн дуугаар абаhан юм. Тэрэнэй hүүлээр буряадай зохёолшод эмхидхэлэй болон зохёохы хүдэлмэри үрэ түгэсөөр ябуулжа захалаа бэлэй. Манай бүлэг зохёолшодой орон соогуураа удаан болзоротой аяншалгада гараhан ушар энэ талаар эхи табиhан байгаа.

1936 оной августын 5-да «Бурят-Монгольская правда» газетэ иигэжэ бэшээ: «...Түбэй хотонууд, союзна болон автономито республиканудай зохёолшодтой нүхэр ёhоной холбоо тогтоохын, дүй дүршэлөө хубаалдахын тула Буряад-Монголой зохёолшодой делегаци Москва үсэгэлдэр мордобо. Делегадуудай дунда орденто Хоца Намсараев, Дамба Дашанимаев, Бато Базарон, Солбоной Туяа гэгшэд бии».

Тэдэнэр Москва, Ленинград, Беломорканал, Днепрогэс, Хара далай, Крым, Абхази, Аджари, Тбилиси, Ереван, Баку, Махачкала гэхэ мэтэ газарнуудаар аяншалаа юм. Республиканудай эртэ урдын соёлтой, музейнүүд, библиотекэнүүдтэй, архитектурын хүшөөнүүдтэй танилсаhан байна.

Ленинградта А. Н. Толстойтой, В. Я. Шишковтой, Н. Плетневтой уулзаа. Тэдэнэр Буряад-Монголой республикын туйлалтануудаар ехэтэ hонирхоhон байгаа. А. Толстой «Петр первый» гэжэ романаа бэшэжэ байhан тухай хөөрөөд, тэрэнэй хэлбэри, маяг тухай тоггтоо.

Ород болон национальна зохёолшодтой болоhон олон тоото уулзалганууд. республиканудай ажабайдалтай, соёлой туйлалтануудтай, уран зохёолой байдалтай танилсалга, бэе бэеынгээ зохёолнуудые оршуулалсаха тухай хэлсээнүүд хадаа буряадай зохёолшодые зоригжуулаа, өөрынгөө орон тухай, социализм байгуулдаг Советскэ Союзай арадуудай олон талын ажал ябуулга тухай мэдэсыень баяжуулаа юм.

Аяншалгын түгэсхэлдэ Москвада манай зохёолшод Совет уран зохёолшодой холбооной правлениин гэшүүдтэй уулзаа. Правлениин секретарь В. Ставский ороной зохёолшодой үмэнэ табигдаhан зорилгонууд, совет литературын уран hайханай хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай хөөрөөд, М. Горькиин дүй дүршэлые хэрэглэгты, ажал ябуулгыень шудалагты гэжэ захяа.

«Буряадай зохёолшодой аяншалга хадаа Советскэ Союзай арадуудай литературануудай холбоое бэхижүүлхэ ябадалай эхин болоно. Өөhэдынгөө зохёолшодые аха дүү республиканудаар аяншалхые эльгээhэн Буряад-Монголой республикын, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Ербановай гаргаhан үүсхэлые бидэнэр миил амаршалха бэшэ, харин СССР-эй арадуудай харилсаа холбооной гайхамшагта энэ түхэл янзые али болохоор дэмжэхэ, хүгжөөхэ уялгатайбди»,— гэжэ В. Ставский хэлээ hэн.

С. ЖАМБАЛОВА,
гүрэнэй архивай хүдэлмэрилэгшэ.

ЗОХЁОХЫ АЖАЛАЙ ҮДЭШЭ

Гарагай хоёрой үдэшэ, М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска научна библиотекын конференц-зал соо хүнүүд айхабтар олоороо суглараа. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй буряад драмын академическэ театрай актриса, Буряадай комсомолой шангай лауреат, РСФСР-эй габьяата артистка Л. И. Егоровагай зохёохы ажалай үдэшэ болохонь гэжэ дуулаhан студентнэр, hурагшад, алба хаагшад иишэ ерээ ха юм.

Республиканска научна библиотекын искусствын таhагые даагша Ирина Богомолова, Театральна ажал ябуулагшадай бүхэсоюзна холбооной Буряадай отделениин хүдэлмэрилэгшэ Светлана Банзаракцаева гэгшэд айлшадаа сэдьхэлээ хүдэлэнгеэр угтаа: тон ехээр хүндэлдэг артисткынгаа зохёохы ажалай үдэшые хадуугдама гоёор үнгэргэхын тула хэн хэниинь шье оролдоhон, театрай ажал ябуулагшадые, дээдэ hургуулинуудай багшанарые энэ хэрэгтээ хабаадалсуулhан байна ха юм. Зүүн Сибириин соёлой институдай багша, искусство шэнжэлэлгын эрдэмэй доктор В. Ц. Найдакова эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулалсахаhаа гадна үдэшын программые хүтэлөө.

Л. Егоровагай зохёохы зам тухай нүхэд В. Ц. Найдакова, театр шэнжэлэгшэ А. А. Политов, шүүмжэлэгшэ С. С. Имихелова, режиссёрнууд Ф. С. Сахиров, В. И. Кондратьев, драматург Д. О. Эрдынеев гэгшэд удаа дараалан хөөрэбэ. Забhартань актрисые дүрбэн ондоо рольдо харуулха зорилготойгоор зүжэгүүдhээ хэhэгүүд харуулагдаа. Тиигэжэ А. Н. Островскиин «Ямаршье ухаатай хүн ядаралда ородог» гэhэн шог зүжэгhөө хэhэг, совет элитэ зохёолшо Ч. Айтматовай «Эхын таряалан» гэhэн ехэ захатаhаа үзэгдэл, Д. Эрдынеевэй «Бальжин хатан» гэhэн түүхэтэ драмаhаа хэhэг харуулагдаа. Тиихэдэ Д. Григорьевой «Ород актерой басаган» гэhэн водевильhээ үзэгдэл харуулагдажа, актрисын дуу дуулаха, хатарха уран шадабарида харагшад бахархаhан байна.

hүүлээрнь хүгжэмшэн В. Булановай дэмжэлгэ доро Лариса Ильинична өөрөө Сергей Есенинэй шүлэгүүдээр бэшэгдэhэн романснуудые, монгол композиторнуудай дуунуудые уран гоёор гүйсэдхөө.

Юрэнхыдөө энэ үдэшэ үгэ хэлэhэн зон актрисын зохёохы замые шата шатаарнь шэнжэлжэ, түрэлхиинь бэлиг талаангые, ажалша нэтэрүү абари шэнжыень hайшаан тэмдэглэhэн байна. Үдэшын түгэсхэлдэ актриса харагшадай асуудалнуудта харюусаа. Эдирхэншье, наhажаалшье хүнүүдэй табиhан асуудалнуудта сэхэ сэбэрээр, hайхан сэдьхэлhээ үгэhэн харюунуудынь бүхы зондо hайшаагдаа.

—Яагаад хэлэлтэй юм даа... Юрэдөөл, жаргалтай хүмби гэжэ өөрыгөө тоолодогби... Хуби заяамни нам тээшэ ходо нюураараа эрьенхэй байдаг. Али ,магад, би өөрөө тэрэнээ тиигэжэ эрьюулдэг байгаа хүн гүб... Нюдөө нээhэн сагhаа хойшо артистка hэншии гэжэ түрэлхидни хэлэгшэ бэлэй. Тиимэ даа, би актрисаб. Үдэшэ бүри таанартаяа уулзажа, сэдьхэл бодолоороо хубаалдахаhаа бүри зэтэрээ хүдэлхэhөө үлүү жаргал намда байхагүй, — гэжэ Лариса Ильинична ерэhэн бүхы зондо баярые хүргэхэ зуураа хэлээ.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Л. И. Егорова суглараашадта бэлэг болгон, романснуудые гүйсэдхэнэ.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ, фото.

ДЕКАБРИИН КИНОАФИША

ПУШКИНАЙ НАНГИ ДУРАСХААЛДА

Мүнөө үеын ажабайдалые зураглаhан фильмүүд энэ hарын репертуарта олон. Гэр бүлын асуудалнуудые Ленинградай кинематографистнууд «Прости» гэhэн фильм соогоо харуулна. hэшхэлээ гээhэн, урбаhан үбгэнhөө hалаад, нүхэдтөө уулзаад, өөрөө өөртөө зээн байхаар шиидэhэн залуу эхэнэрэй хуби заяан тухай энэ фильм хөөрэнэ. Мэдээжэ актриса Наталья Андрейченко («Торговка и поэт», «Жнецы», «Уходя — уходи», «Военно-полевой роман» гэhэн фильмүүдтэ наадаhан) фильмын гол рольдо наадана.

Оронoймнай кинематографиин бэлигтэй мастер Виктор Мережкогой «Би эхэнэрби» гэhэн пьесын удхаар энэ фильм найруулагдаhан байна. Тус фильмын режиссер Эрнест Ясан. Мэдээжэ актернууд Игорь Костолевский, Александра Яковлева, Алиса Фрейндлих, Владимир Меньшов, Алексей Жарков гэгшэдтэй харагшад энэ фильм соо уулзаха юм. Тиихэдэ фильмын нэгэ ролие драматург Виктор Мережко гүйсэдхэhэн байна. Фильмын үйлэ хэрэгүүд харагшадай зүрхэ сэдьхэлые хүлгүүлнэ, олон бодол түрүүлнэ.

Довженкын нэрэмжэтэ киностудиин хоёр шэнэ хүдэлмэри тухай «Храни меня, мой талисман» гэhэн фильмын үйлэ хэрэгүүд Болдинодо, Пушкинда зорюулагдаhан hайндэрэй үедэ үнгэрнэ. Журналист Алексей Дмитриев залуу hамгатаяа эндэ ерэнэ... Искусство болон литературада, түүхэдэ, А. С. Пушкинай зохёолнуудта дуратайшуулые энэ фильм илангаяа hонирхуулха байна.

Картиные найруулан табигшад—режиссер Роман Балаян, кинодраматург Рустам Ибрагимбеков гэгшэд фильм соо болоhон үйлэ хэрэгүүдые үнгэрhэн үни холын сагай түүхэтэй холбон харуулна. Ажабайдалай орёо асуудалнуудые, инаг дуранай харилсаа холбоое, оюун ухаанай гүн үдхые тайлбарилха гэжэ фильм бүтээгшэд оролдоо.

Бэлигтэй артистнууд Олег Янковский, Татьяна Друбич, Александр Збруев, Александр Абдулов, олондо мэдээжэ поэт, композитор Булат Окуджава, актер ба режиссер Михаил Козаков гэгшэд тус фильмдэ хабаадана.

Энэл киностудида буулгагдаhан «Год теленка» гэhэн кинокомеди. Анхандаа hаалиншан байhан Людмила Никитина «городой» болохо хүсэлтэйгээр мебелиин магазинине даагшаар хүдэлжэ эхилнэ... Ялас гэмэ хурса, хүхюун зугаатай эхэнэрэй образтой мэдээжэ актриса Ирина Муравьева танилсуулна. Шоглой хүнүүдэй рольнуудые эрхимээр гүйсэдхэдэг артистнууд Владимир Меньшов, Валентин Гафт, Екатерина Васильева гэгшэд фильмдэ мүн лэ наадаа. Анатолий Стреляный—сценариин автор, Владимир Попков—фильмын режиссер.

Одесскэ киностудида найруулан табигдаhан «Жалоба» гэhэн фильм ажабайдалда дайралдадаг нэгэ зүришэлдөөн тухай харуулна. Газетэнүүдтэ толилогдоhоной, удаа олоной анхаралда табигдажа, зүбшэн хэлсэгдэhэн энэ ушар фильмын гол удхань болоно.

...Областной прокуратурада гомдолой бэшэг ерэнэ...

СОВХОЗОЙ СОЁЛОЙ, ЭКОНОМИКЫН ҮДЭРНҮҮД

Соёлой болон экономикын үдэрнүүд Ивалгын райондо заншалта болонхой. hаяхан «Заветы Ильича» совхозой үдэрнүүд соёлой болон экономикын үдэрнүүдтэ зорюулагдаhан концерт районой түбэй соёлой байшан соо үнгэргэгдөө.

В. Шаинскиин «Крейсер «Аврора» гэhэн дуугаар гильбэрынхидэй концертын программа нээгдээ. Гильбэрын соёлой байшангай уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ Владимир Запхановай «Мунко Саридак» гэжэ дууе хоор гүйсэдхэhэн байна. Буряад арадай дуунууд концертын программые шэмэглэбэ. «Арбаадхан сэргэндээ» гэжэ дууе Б. Базарова зохидоор дуулаа. Тиихэдэ «Сэргэндээ байхадаа» гэжэ арадай дууе Н. Архинчеевэй гүйсэдхэхэдэ, шагнагшад халуунаар угтаа.

Уран hайханай харалгада эдэбхитэйгээр хабаададаг фольклорно бүлэг, мүн тиихэдэ «Ургы» гэhэн хүүгэдэй саадай, hү hаалиин 2-дохи фермын хүдэлмэрилэгшэдэй ансамбльнууд концертдэ хабаадаа.

Концертдэ харуулагдаhан хатарнуудые уран hайханай харалгада үнинhөө хойшо хабаададаг эдэбхитэн Б. Д. Бадмаева найруулан табиhан байна. «Тетерева» («Торхируунууд»), монгол хатарнуудые жюрин гэшүүд үндэрөөр сэгнээ. Зохидхоноор хубсалhан хүүгэд яhала гоёор хатарhан байна. Манай орондо эбтэй эетэйгээр ажаhуудаг арадуудай хани барисаае, ажабайдалые, ажалые зураглаhан хатарнууд концертын программада оруулагдаа гэжэ тэмдэглэхээр. Украин, яхад хатарнууд найруулагдан табигдаhан байна.

Концертынгээ түгэсхэлдэ А. Островскиин «Хододоо наран байг лэ» гэhэн мэдээжэ дууе уран hайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ хабаадагшад булта дуулаа. Удаань соёлой байшангай фойе соо «Залуушуулай ёохор» хатараа, hонин наада эмхидхээ. Концертын хатар, дуунуудые, инструментальна бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь Д. Дашицыренов) дэмжэhэн байна. Саашадаа Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаhан уран hайханай хүдэлмэридэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадахыень Гильбэрын уран бэлигтэндэ хүсэе!

С. ДАМБАЕВ.

УРМЫЕМНАЙ ДЭБЭРГЭЭ

Манай хөөрэлдөөн

Байгша оной декабрь hарын түрүүшын долоон хоногой туршада манай ороной ниислэл Москва хотодо Буряад литературын үдэрнүүд үнгэргэгдэhэн байна. Тэрээндэ хабаадалсажа ерэhэн манай республикын Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшын орлогшо, поэт Ч-Р. Н. НАМЖИЛОВТАЙ манай корреспондент Б. ЖАНЧИПОВАЙ хэhэн хөөрэлдөөе уншагшадай анхаралда дурадханабди.

АСУУДАЛ: Чимит-Рэгзэн Намжилович, манай литературын үдэрнүүдые Москвада үнгэргэлгэ ямар ушартай, удхатай байба гээшэб?

ХАРЮУ: Энэ хэмжээ ябуулгые Россин Федерациин Уран зохёолшодой холбооной правлени Агууехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойн баярые угтуулан эмхидхээ юм. Тиимэhээ Россин Федераци дотор тоологдодог бүхы автономито республиканудай уран зохёолшод ерэхэ жэлдэ үргэнөөр тэмдэглэгдэхэ Октябриин революциин алдарта ойн хүндэлэлдэ хэжэ, бүтээжэ байhан ажал хэрэгүүд тухайгаа ниислэл хотын олониитэдэ манай удаа, бидэнэр шэнгеэр элидхэхэ байна.

АСУУДАЛ: Манай уран зохёолшодой делегациин бүридэл тухай...

ХАРЮУ: Уран зохёолшодоймнай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Николай Гармаевич Дамдинов 18 хүнhөө бүридэhэн делегацие хүтэлбэрилhэн байна. Тэрэнэй бүридэлдэ республикымнай арадай поэдүүд Цырен-Дулма Дондокова, Цэдэн Галсанов, Дамба Жалсараев, Андрей Румянцев болоод Буряадай арадай уран зохёолшо Цыденжаб Жимбиев, Буряадай комсомолой шангай лауреадууд Галина Раднаева, Лопсон Тапхаев болон бусад оролсоо hэн.

АСУУДАЛ: Буряад литературын үдэрнүүд ямар программаар үнгэргэгдөөб?

ХАРЮУ: Декабриин нэгэнэй үдэр Москва соогуур эмхидхэгдэhэн аяншалгада ябаа hэмди. Жэшээлхэдэ, Революциин музей, Кремльдэхи оружейнэ палата гэхэ мэтэнүүдые хужарлан хараа, үзөөбди. Оружейнэ палата удаан саг соо шэнэдхэлгын хүдэлмэринүүдтэ хаалгатай байhанаа нээгдэhэн үень тудалдаа гээшэ hэн.

Тиихэдээ манай делегаци гурбан бүлэг боложо хубаараад, удаадахи үдэрнүүдтэнь Московско областиин Мытищи, Чехов, Клин хотонуудай предприяти, эмхи зургаануудай ажалшадтай танилсажа ерээ hэн. Жэшээлхэдэ, минии ябаhан бүлэг Мытищинскэ районой Федоскино, Долгопрудный hууринуудай ажалшадтай уулзалгануудые эмхидхээ. Федоскино hууринда лаагаар уран hайханай уралал бүтээлнүүдые хэдэг предприятиин хүдэлмэринүүдтэй, тиихэдэ нүгөөдэ hууриндань эдеэ хоолой комбинадай ажалшадтай ехэ халуун, хани нүхэсэлэй уулзалганууд болоо юм.

Бусад бүлэгүүднай, жэшээлхэдэ, Клин ошогшод тэндэхи химическэ комбинадай, Чехов хото зоригшод—полиграфическа комбинадай хүдэлмэришэдтэй уулзажа, зохёохы хэрэг тухайгаа хөөрэжэ үгэhэн шүлэг зохёолнуудаа уншажа, альга ташалгаар үдэшэгдөө hэн.

Тэрэнэй удаа Москва хотын предприяти, эмхи зургаануудаар, жэшээлхэдэ, Внуковско аэропортдо, Электролампова заводто, ниислэлэй Железнодорожно районой Короленкын нэрэмжэтэ жэшээтэ библиотекэдэ аша туhатай уулзалганууд эмхидхэгдээ hэн.

АСУУДАЛ: Буряад уран зохёол тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо аабза...

ХАРЮУ: РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретариат болоо. Тэрэнэй заседаниие правлениин секретарь Э. Ю. Зимин нээжэ, оролто үгэ хэлээ hэн. Эндэ уран зохёол шэнжэлэгшэд, шүүмжэлэгшэд В. Дементьев, А. Турков, М. Годенко, «Современник» хэблэлэй директор Л. А. Фролов, КПСС-эй Буряадай обкомой соёлой таhагые даагша Л. Ч. Нимаева, уран зохёол шэнжэлэгшэ Ц-А. Дугарнимаев, уран зохёолшод Ц-Ж. Жимбиев, К. Балков гэгшэд буряад уран зохёолой мүнөө үеын байдал тухай, тэрэнэй саашанхи хараа зорилгонууд тухай hонирхолтой мэдээсэлнүүдые хэhэн байна.

АСУУДАЛ: Москвада үнгэргэгдэhэн уран зохёолой үдэшэ тухай...

ХАРЮУ: Манай литературын үдэрнүүдэй түгэсхэлэй ехэ үдэшэ А. Фадеевэй нэрэмжэтэ литераторнуудай түбэй Байшанда үнгэрөө hэн. Тэрэниие Россин Федерациин Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь, поэт Феликс Чуев нээгээ hэн. Тэрэ үдэшэ суглараашадай урда манай уран зохёолшод нэрлэгдэн бодоо. Поэдүүднай шүлэгүүдээ уншаа.

Тэрэшэлэн «Гэсэрые» шэнээр оршуулhан поэт Вл. Солоухин дурсагдагша үльгэрэй хоёрдохи ботиин hүүлшын бүлэгые уран гоёор уншаа. Мүн буряад шүлэгшэдэй зохёолнуудые оршуулhан, оршуулжашье байдаг поэдүүд С. Куняев, В. Карпеко, О. Дмитриев, А. Парпара, В. Дагуров, Е. Имбовиц тэрэ үдэшэ шэнэ оршуулгануудаа болоод, өөhэдынгөө шэнэ шүлэгүүдые уншажа, Россин Федерациин уран зохёолшодой эбтэй эетэйгээр харилсан ажалладагые үшөө дахин гэршэлээ, зохёохы урмыемнай дэбэргээ гээшэ.

МУХАР-ШЭБЭРЭЭР, БЭШҮҮРЭЭР

1986—1987 онуудай үбэлжэлгын үедэ хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангаха хэрэгтэ арадай депутадуудай Хушуун-Үзүүрэй сомоной Соведэй, тэндэхи алба хаагшадай гаргаhан үүсхэл хаа хаанагүй hайшаагдаа hэн.

Тиин тэрэ үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, hаяхан республикын музейнүүдэй нэгэдэлэй эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд болон П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин студентнэр Мухар-Шэбэрэй районой Суулгын совхозой 3-дахи отделениин Зандин нютагай малшадтай, механизаторнуудтай уулзажа, концерт наада харуулба. Тэрэшэлэн Улаан-Үдэhөө ерэhэн агитбригада Бэшүүрэй районой Бодонгуудай совхозой Дабаатын отделениин ажалшадтай, мүн Шэбэртын совхозой В. О. Базаровай, Т. Ц. Цыбиктаровай, В. О. Аюшеевэй хүтэлбэрилдэг отарануудай хонишодтой, Шэбэртэ тосхоной ажалшадтай уулзахадаа, концертнүүдые харуулаа hэн.

Мухар-Шэбэрэй Суулга, Зандин, Хонхоло, Дабаата, Хушуун-Үзүүр нютагуудай соёлой байшангуудта хүн зон олоороо сугларжа, хүгжэмэй училищиин студентнэрэй концертые нэрьемэ альга ташалгаар угтаhан байна. Студент Шагдар Зондуев Д. Покрассай «Байгал дээрэхи гэрэл», Б. Цырендашиевай «Эхэ орондоо», А. Андреевай «Инаг дураяа гамнаарай», «Хүбүүнэй дуун», Г. Дашипыловай «Байгал далай» гэжэ дуунуудые ирагуу гоёор гүйсэдхөө. Студентнэр Гэрэлма Ендонова, Сэсэгма Нимбуева, Соёлма Чимитова, Баярма Гармаева ятга, чанза дээрэ буряад болон монгол композиторнуудай хүгжэмые гүйсэдхэхэдэнь, Елена Макейкинагай баян дээрэ наадахадань, суглараашад ехэтэ hайшаагаа.

Тэрэшэлэн дээрэ дурсагдагша нютагуудай улад зоной урда Зүүн зүгэй искусствын музейн ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Римма Григорьевна Савельева слайд харуулжа, буряад арадай хэр угай хубсаhа хунар тухай хөөрэхэдэнь, хүн зон ехэтэ hонирхожо хараhан, шагнаhан байна. Бодонгуудай совхозой отделение эрхилэгшэ Чингис Дугаржапович Цыренов, Дабаата тосхоной 1-дэхи hүнэй фермые даагша Түмэн Бимбаевич Султумов, тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Дамба Цыдэнжапович Балданов, тиихэдэ Зандин тосхондо ажаhуудаг дайнай ба ажалай ветеран Даша-Цэрэн Сультимович Хабитуев гэгшэд нютагайнгаа ажалшадай зүгhөө агитбригадын гэшүүдтэ халуун баяр хүргэжэ, hуралсалдаа, ажалдаа амжалтатай ябахыень хүсэhэн байна. Тиихэдэ Шэбэртын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Бато Булатович Улзытуев агитбригадын гэшүүдтэ нютагай малшадай урда hонин хөөрэлдөөнүүдые, гоё hайхан хүгжэм, дуунуудай программа харуулhандань баярые хүргэжэ, сомонойнгоо Соведэй Хүндэлэлэй грамота барюулаа. Мүн Буряад ороной бэлигтэ поэт Дондок Улзытуевай тоонто Шэбэртэ нютагай ажалшадай хэжэ байhан ажал хүдэлмэри тухай, поэдэй намтар тухай, илангаяа түрэл нютагтаа ажаhууhан хаhыень хөөрэжэ hонирхол үүсхэбэ.

В. ГУНЗЫНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин студент Шагдар Зондуевай гүйсэдхэhэн дуунуудые энэ училищиин студентка Елена Макейкина аккордеон дээрэ дэмжэнэ.

С. ШОЙМПОЛОВОЙ фото.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

1986 оной декабриин 7-до үнгэрhэн 49-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортлотерейн Главна управлени согсолбо.

«45-hаа 6-ень тааха спортлото»: ... билет ороо. Зургаан номер хэншье ... гүй, табан (46 карточка) таагшад ... түхэриг, дүрбэн номер (1.955 ...) тааhан хүнүүд — 36 түхэриг, гурбан ... (32.003 карточка) таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 6.525.482 билет ор... бан номер (21 карточка) тааhан хүнүүд — 10.000 түхэриг ... бэн номер (4.491 карточка) таагшад — 147 түхэриг, ... номер (155.231 карточка) тааhан хүнүүд 7 түхэриг абаха.

49-дэхи тиражай биледүүдээр, 40-hөө 49-дэхи тираж... хабаадаhан 10 тиражай биледүүдээр шүүбэринүүд 19... декабриин 22-hоо 1987 оной январиин 22 болотор түлэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй Буряадай обкомдо. Партийна ажабайдал: комитедэй хүдэлмэриин онол арганууд. «Нюусагүйгөөр, бултанай нюдэн дээрэ» — Д. Санжиевай статья (1-дэхи, 2-дохи хуудаhанудта). Гурбан мянгатанай дабаа дабаhан hаалишадай Хүндэлэлэй самбар. Гүрэндэ hү худалдалгын ябаса тухай мэдээн. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Нюусагүйгөөр, бултанай нюдэн дээрэ». «Хурдадхалгын эрилтээр» — Т. Нагаевагай репортаж. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Нэгэ коллективэй гэшүүд» — фото-мэдээсэл. «Правда Бурятии» газетэдэ бэшэhэнэй hүүлээр.

Гурбадахи хуудаhанда. Буряадай эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүд. «Үнэтэ порошок» — Т. Усольцевагай статья. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Республикын нютаг нютагай hонин. Спорт. «Ёhотой hайндэр» — Зэдын райондо спортивна зал нээгдэбэ. «Байгалай үмэнэхи түрэл хизаарнай» — суглуулбари.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Баримтата фильм. 10.15—Советскэ Союзай Герой, СССР-эй летчик-космонавт А. А. Серебровтэй hурагшад уулзаха. 11.00—«Арадай аялга дуунууд». 11.15 — Переславль-Залесскдэ комсомолой тоосоото-hунгалтын конференци. 11.45—Шэнэ hонин (11.50 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.40—«Ород хэлэн». 17.10—А. Венецианов, Н. Федотов болон тэдэнэй үеын уран зураашад. 17.40—Мультфильм. **Улаан-Үдэ.** 18.35—Киножурнал. 18.45—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.15—«Элүүр энхэ байха дуратай hаа». 19.30—Шатараар Европын чемпионуудай кубок. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Микко из Тампере просит совета»—уран hайханай фильм. (СССР—Финлянди). 21.40—Ехэшүүлдэ мультфильм. 21.50—Шатараар Европын чемпионуудай кубок. 22.00—Время. 22.35—Шатараар Европын чемпионуудай кубок. 22.45 — Союзуудай байшангай Колонно залда композитор В. Шаинскиин үдэшэ. 01.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.40 — М. Ю. Лермонтов. «Бородино». 10.00, 14.40 — Англи хэлэн. 10.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05 — СПТУ-гай hурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.40 — В. Г. Короленко. «Дети подземелья». 12.00 — «Эжын hургуули». 12.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.10 — Обществоведени. 10-дахи класс. 13.40 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 15.30 — В. Астафьев. «Зохёолнуудайнь хуудаhануудаар». 15.55—Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 18.20 — Шэнэ hонин. (буряадаар). **Москва.** 18.35 — Шатараар Европын чемпионуудай кубок. 18.5... арадай инструментнүүдэй оркестр наадаха. Улаан-Үдэ ... — Баримтата фильм... — «Талын галнууд» — ... нал (буряадаар). 20... римтата фильм. 20.45 — ... фильм. Москва. 21.0... галан нойрсогты, ба... 21.20 — Баскетбол. ... чемпионуудай кубок. ... «Задар»: (Югослави) ... гирис». 22.00 — «Время» ... —«Пальто для Ирены» ... hайханай фильм Чех... ки.

Редакторай орлогшо
Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-04904. Заказ № 286. Индекс 04609.